

„...ma egy kicsit a világ közepe...”

Fiatalos verssorok nyitották meg a 30. könyvvásárt

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Kisdiákok, felső tagozatos általános iskolások és licisták gyűrűje előtt tárult fel csütörtök délelőtt harmincadszorra a marosvásárhelyi könyvbirodalom. Az elmúlt években már megszokott – de korántsem szokványos, ezúttal is újat mutató – Színház téri villámmegnyitón André Ferenc költő, slammer két alkotását olvasta fel, amelyekből az elsőt ki-

mondottan erre a jubileumi könyvünnepra írta még a nyáron, a rendezvény szervezőinek felkérésére.

Nagy Székely Ildikó

(Folytatás a 17. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Szalman Lóránt- és Szabó Csaba-díjak

A Szalman Lóránt örökösei, a Szabó Csaba Nemzetközi Társaság, valamint a tanszék oktatói közössége által 2017-ben e céllal létrehozott díjakat, melyeket évente kiosztunk a Művészeti Egyetem magyar zene szakán, jó karvezetői teljesítménnyel és igényes tudományos dolgozattal lehet kiérdemelni.

2.

Új fejezet kezdődik

Szerdán délelőtt sajtótájékoztatót számolt be a legutóbbi és legfontosabb településfejlesztési projektekről és eredményekről Nyárádszereda polgármestere, míg Novák Levente szenátor a városhoz kötődő, a következő négy évben megvalósításra váró két nagy elképzelésről beszélt.

4.

Épített örökségünk

A mai Székelyudvarhely területén legkorábban a római időkben épült erődítmény határvédelem céljából. Ez a castrum illeszkedett a sófalvi, siklódi, martonosi, énlaki, székelyszentmihályi castrumok sorába, amelyeket keletre a homoródszentpáli folytatott.

15.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna), Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Törököt fogott pálya

Benedek István

Az eredeti tervek szerint már 2012-re készen álló észak-erdélyi autópálya valószínűleg az eredeti átadási határidő negyedszázados évfordulójára sem fogják befejezni. Minap derült ki, hogy az utolsó szakasz kivitelezési pályázatának végeredményét megóvták, így talán tavaszra tisztázódik, hogy kinek lesz joga megépíteni ezt a részt. Legalábbis megkezdeni a munkát, merthogy egy évvel később kifut a mögötte álló pénzforsás, tehát a befejezés sem lesz egy rövid műsor. Arról választási kampányban még lehet majd vitézni a projekt kapcsán.

Ennek a pályázatnak a története sem kicsit érdekes. A versenytárgyalást tavaly februárban írták ki, aztán volt egy sor halasztás az elbírálásban, mert terjedelmesek voltak az iratcsomók. Nem véletlenül, elvégre egy egészen komoly munkáról van szó. 41 kilométer autópálya, benne egy 2,9 kilométeres alagúttal, 65 hiddal, felüljáróval és viadukttal – amelyeknek az összhossza mintegy 13 kilométer – Zilah közelében.

A projekt költségét előzetesen 7,4–8,8 milliárd lej közötti összegre becsülte a sztrádatársaság. Ezt azért érdemes megjegyezni, mert a licitet végül megnyerő török társaság 6,6 milliárd lejért vállalta el a munkát. És ezt a minimálisan becsült költségnél is jóval olcsóbb ajánlatot jóvá is hagyta a sztrádatársaság. Arról nincs hír, hogy talán a történelmi barátság jegyében egyeztek-e úgy a törökökkel, hogy azok majd hoznak otthonról szerény 800 milliót, csak hogy építhessenek még valamit emléke nekünk? Mert ismerősök ezek a törökök a környéken, az egykori gyarmatuk fővárosában metrót építenek például, de más köz munkálatokban is érintettek.

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

15

PÉNTEK

Ma ALBERT és LIPÓT, holnap ÖDÖN napja.

Az év 320. napja, hátravan 46 nap

IDŐJÁRÁS

Felhős égbolt

Hőmérséklet:
max.: 4 °C
min.: -2 °C

naptár

Isten éltesse!

Ödön: az Eugén magyar megfelelője, eredeti alakja Ogyén. A 19. században az Ödön nevet mesterségesen az Edmund, illetve Edmond nevekkel azonosították, míg az Eugén nevet a Jenővel.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2024. november 14.

1 €	4,9759 lej
1 \$	4,7329 lej
100 Ft	1,2188 lej
1 g arany	387,3649 lej

Szalman Lóránt- és Szabó Csaba-díjak

Jó, ha frissen végzett zenész hallgatóink legjobbjai bonyulnak szakmai elismeréssel indulnak el a pályán. A Szalman Lóránt örökösei, a Szabó Csaba Nemzetközi Társaság, valamint a tanszék oktatói közössége által 2017-ben e céllal létrehozott díjakat, melyeket évente kiosztunk a Művészeti Egyetem magyar zene szakán, jó karvezetői teljesítménnyel és igényes tudományos dolgozattal lehet kiérdemelni. A díjakat fémjelző két személyiség arcképét ábrázoló plaketteket – melyek Kiss Levente marosvásárhelyi képzőművész alkotásai – és az okleveleket a november 19-én 18 órakor kezdődő díjátadó ünnepségen nyújtjuk át a Marosvásárhelyi Hagyományok Háza Bartók termében. Szalman Lóránt karvezetői díjban koncertszereplése alap-

ján Gólya Kriszta részesül, a Szabó Csaba zenetudományi díjat pedig „A zenei forma és antiforma kettős szerepének vizsgálata Krzysztof Penderecki Threnody for the Victims of Hiroshima című művében” tanulmánya alapján András Zsolt nyerte. Az eseményt a tanszék hallgatói kamarazenei előadással színesítik, a Szalman Lóránt vegyes kar pedig Szabó Csaba Bocskai Istvánhoz című alkotását is megszólaltatja. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem Zeneművészeti Tanszékének közössége szeretettel várja az érdeklődőket a díjátadó ünnepségre.

Elekes Márta-Adrienne,
a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem
Zeneművészeti Tanszékének vezetője

Rendőrségi hírek

Halálos baleset Erdőlibánfalván

November 13-án, szerdán a déli órákban a Maros megyei rendőrséget Erdőlibánfalvára, a 153C megyei úton történt közúti balesethez irányították. A helyszínen kiderült, hogy a személygépkocsi vezetője, egy 21 éves helybéli nő Szászrégen irányába tartott, amikor ismeretlen körülmények között elvesztette uralmát a jármű fölött, és fának ütközött, majd az ütközést követően a gépkocsi a patakba zuhant. A sofőrrel alkoholszondás vizsgálatot végeztek, ami negatív lett.

A gépkocsi utasa, egy 75 éves nő életét veszítette. A jármű vezetője könnyebben megsérült, őt kórházba szállították – tájékoztatott a rendőrség sajtóképviseelője, *Sabău Aurica*.

Verekedés miatt állítottak elő két diákot

Ugyancsak szerdán jutott a Marosvásárhelyi Rendőrség birtokába egy videofelvétel két fiatal verekedéséről, ezért nyomozást indítottak az érintettek azonosítása és a helyzet tisztázása érdekében. A kiskorúakat azonosították és a rendőrkapitányságra vitték, ahol szüleik és a Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság képviselőinek jelenlétében kihallgatták őket. A verekedésre november 12-én, a tanítás után került sor egy 14 éves marosvásárhelyi diáklány és egy 13 éves marosvásárhelyi fiú között. A sértett elutasította az ideiglenes védelmi határozatot; tájékoztatták arról, hogy a bírósághoz fordulhat védelmi határozatért. A nyomozás folytatódik, hogy megállapítsák az eset körülményeit. (*pálosy*)

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	14, 5, 13, 45, 6 + 4	NOROC PLUS: 4 2 8 2 4 4
LOTO 40	12, 19, 34, 15, 29, 22	SUPER NOROC: 3 6 1 8 3 2
LOTO 6/49	11, 21, 18, 30, 10, 24	NOROC: 0 8 7 2 7 3 3

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Szent Erzsébet-gyűjtés az idősekért

Árpád-házi Szent Erzsébet a Gyulafehérvári Caritas védőszenkje, a cselekvő szeretet példaképe. 17-én, az emlékenapon arra biztatnak mindenkit, hogy legyenek hálások az időseknek, forduljanak feléjük úgy, ahogy szeretnék, hogy majd velük is bánjanak gyermekeik. A főegyházmegye minden katolikus templomában a november 17-én gyűjtött perselypénzt, illetve a caritas-ab.ro oldalra érkező online felajánlásokat a Caritas idős ellátottjaira fordítják. Arra biztatnak mindenkit, hogy legyenek társaik a cselekvő szeretet útján, mely nem több, mint enni, tenni, lenni, embernek lenni.

Kopjafaállítás elhunyt zenészek emlékére

Az Erdélyi Magyar Népzenészek Egyesülete 2018 óta szervez gyűjtést az idős zenészek megsegítésére, valamint az elhunytak emlékének őrzésére. Az Erdélyi Hagyományok Háza Alapítvány partnerségével fontosabb falusi zenészközpontokban kopjafákat állítanak azon zenészek nevével, akiknek muzsikáját – főként a táncmuzsika formájában – ma már mindenhol játsszák a világon. A hagyományt folytatva Kalotaszeg, a Mezőség, Csík és Gyimes után most a Felső-Maros mente kerül sorra, ahol november 15-én, ma állítanak kopjafát az alábbi helyszíneken és időpontokban: 15 órakor Magyarpéterlakán, 16 órakor Vajdaszentiványon, 17 órakor Marossárpatakon.

Karácsonyi díszeket készítenek

November 19-én, kedden 17–19 óra között a Női Akadémia újra várja Marosvásárhelyen, a Divers Egyesület Avram Iancu (Rákóczi) utca 29. szám alatti székházában a hetente megszervezett tevékenységére az ügyes kezű hölgyeket, akik különböző kézműves-tevékenységek fortélyait szeretnék elsajátítani. Azokat a lányokat, asszonyokat várják (és az őket kísérő gyerekeket), akiket érdekel az újrashinosítás és a dísz tárgyak készítése. Ezúttal karácsonyi díszeket készítenek. A tevékenységet Lajos Anna kézműves vezeti. A z anyagot a szervezők biztosítják. További információt a 0265/311-727-es telefonszámon, a Facebook-oldalon vagy az office@divers.org.ro e-mail-címen lehet igényelni. A szervezők további tevékenységek megszervezése érdekében a résztvevőktől adományt köszönettel elfogadnak – tájékoztatott Koreck Mária.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroska

Fotó: InfoMuresza

Nemzetek Ligája-mérkőzések a televízióban

November 15., péntek:
* 21.45 óra: ROMANIA – Koszovó (Antena 1), Portugália – Lengyelország (DigiSport 1), Dánia – Spanyolország (DigiSport 2, Prima Sport 1),
November 16., szombat:
* 19.00 óra: Törökország – Wales (DigiSport 1, Prima Sport 1)

* 21.45 óra: Hollandia – MAGYARORSZÁG (M4 Sport, DigiSport 2, Prima Sport 1), Németország – Bosznia-Hercegovina (DigiSport 1)
November 17., vasárnap:
* 19.00 óra: Anglia – Írország (DigiSport 1, Prima Sport 1)
* 21.45 óra: Olaszország – Franciaország (DigiSport 1, Prima Sport 1), Izrael – Belgium (DigiSport 2)

RENDEZVÉNYEK

Civil szervezetek konferenciája

November 21-én és 22-én a Mures Hub civil szervezetek számára szervez konferenciát Marosvásárhelyen Partnerek a közösségért címmel, amelynek célja a civil szervezetek közötti együttműködés és koordináció elősegítése. A rendezvényen mintegy 50–70 résztvevő lesz, helyi és regionális civil szervezetek, szociális szakértők, helyi önkormányzatok, valamint a magánszektor és más támogató szervezetek képviselői. Jelentkezni a <https://www.conferinte.ro/evenimente/ppc2024> elérhetőségen lehet. A regisztrációról bővebb információ a contact@mureshub.ro e-mail-címen vagy a 0769-041-200 telefonszámon kapható. Jelentkezni november 20-ig lehet.

31. Színpad Fesztivál Erdőszentgyörgyön

November 16–17-én, szombaton és vasárnap az erdőszentgyörgyi művelődési otthonban kerül sor a 31. Színpad Fesztiválra, a Kis-Küküllő menti műkedvelő színjátszó találkozóra. A rendezvény szervezője a helyi Bodor Péter Művelődési Egyesület, valamint az Erdőszentgyörgyi Polgármesteri Hivatal. A Bodor Péter Művelődési Egyesület partnere a Hagyományos Kultúra és Művészeti Oktatás Maros Megyei Központja. Ez alkalommal csak diákszínjátékok lépnek fel: a helyi Bodor Péter Színkör, a szászrégeni Fantázia, a krasznai Tinikomédiások, a Szilágybagosi Amatőr Színjátszó Társulat, a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium két csoportja: a Kalamajka és a Fordított Patkó. A fesztivál támogatói a Bethlen Gábor Alap, Erdőszentgyörgy helyi tanácsa, az RMDSZ és a Communitas Alapítvány.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Több jelölt is esélyes a második fordulóra jutásra

Tíz nappal a romániai elnökválasztás első fordulójára előtt az egymásnak ellentmondó felmérések szerint akár négy-öt jelöltnek is esélye lehet még arra, hogy bejusson a második fordulóra.

Az AtlasIntel csütörtökön ismertetett mérése szerint Elena Lasconi, az ellenzéki Mentsétek Meg Romániát Szövetség (USR) elnöke és George Simion, a több párt által szélsőséggnek tartott Románok Egyesüléséért Szövetség (AUR) elnöke egyaránt 14,2 százalékos támogatottsággal rendelkeznek, így közülük kerülhet ki a 25,4 százalékkal élen álló Marcel Ciolacu szociáldemokrata (PSD) kormányfő ellenfele az elnökválasztás második fordulójában.

Az AtlasIntel mérése szerint nem kizárt, hogy Nicolae Ciucă házelnök, a Nemzeti Liberális Párt (PNL) elnöke is beleszólhat a versenybe, ő ugyanis 10,2

százalékon áll. A több mint 3000 alany válaszaira alapozott, 2 százalékos hibahatárral kalkuláló Hotnews.ro hírportál felidézte, hogy a hét elején két másik felmérés Ciucă–Ciolacu párharcot vetített előre a második fordulóra.

A CIRA közvélemény-kutató Ciolacu 29, Ciucă 19, Simion 17, Laconit pedig 16 százalékon mérte, míg a BCS szerint Ciolacu támogatottsága 27, Ciucă 18, Lasconié 14, Simioné 12 százalékon áll.

Mindhárom felmérés 10 százalék alatti eredménnyel ötödik helyre sorolja a függetlenként induló Mircea Geoană volt NATO-főtítkárhelyettes, aki az utóbbi másfél évben az elnökválasztás egyik nagy esélyesének mutatkozott a közvélemény-kutatások szerint.

Csütörtökön egy negyedik, az Inscop által közzétett közvélemény-kutatás is megjelent, amely Ciolacu–Simion pár-

harcot vetít előre a második fordulóban. Az Inscop november 7–12. között végzett mérése szerint a PSD jelöltje a voksok 25,3, míg az AUR-é a voksok 19,1 százalékára számíthat az elnökválasztás első fordulójában.

Az Inscop szerint harmadik az USR államfőjelöltje 14,3 százalékkal, öt Mircea Geoană követi 13,3 százalékkal, a PNL jelöltje pedig szerintük ötödik helyen áll 9,1 százalékkal.

A héten ismertetett felmérések szerint Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke a voksok 4-5 százalékára számíthat az elnökválasztás első fordulójában.

Az Inscop igazgatója szerint az is növeli a bizonytalanságot a romániai elnökválasztás kimenetelét illetően, hogy a választáson biztos részvételt ígérők körében is rendkívül magas – 14 százalékos – azok aránya, akik még nem döntöttek el, kire adják voksukat. (MTI)

Védelmi együttműködési megállapodást kötött Romániával a brit kormány

Széles körű védelmi együttműködési megállapodást kötött szerdán Romániával a brit kormány.

A londoni védelmi tárca tájékoztatása szerint az egyezmény alapján, amelyet John Healey brit és Angel Tîlvar román védelmi miniszter írt alá, a két ország közös védelmi bizottságot hoz létre, amely megteremti a brit–román védelmi kapcsolatrendszer kiszélesítésének keretrendszerét, és lehetővé teszi a közös fellépést azokkal a fenyegetésekkel szemben, amelyekkel mindkét ország szembesül.

A londoni védelmi minisztérium tájékoztatása szerint a brit királyi légierő (RAF) máris Romániába telepített egy légiszázadot, amely hat Typhoon típusú

harci repülőgépből áll, és a következő négy hónapban járőrözést végez a NATO égisze alatt Románia légtérében.

Mindemellett szeptemberben és októberben a brit hadsereg egy alakulata a romániai Kárpátokban gyakorolta a nehéz terepviszonyok közötti műveletek végrehajtását – áll a brit védelmi tárca szerdai tájékoztatásában.

A brit hadsereg nemrégiben a nyugat-balkáni térségben is hadgyakorlatokat kezdett. A gyakorlatsorozat három hónapig tart, és 18 különálló műveletről áll.

A kiképzési célú műveletek egyik kiemelkedő eleme volt az a gyakorlat, amelynek során brit katonák érkeztek Koszovóba, miután az albániai tengerparton partra szállást hajtottak végre a

brit hadsereg stratégiai tartalékos alakulatának (Strategic Reserve Force, SRF) irányításával. A londoni védelmi minisztérium szerint a 600 fős egység folyamatosan készenlétben áll, és két héten belül bevethető, ha eszkalálódtnak a feszültségek ebben a térségben.

Sir Keir Starmer brit kormányfő szerdán, a kétoldalú védelmi megállapodás aláírása után fogadta Marcel Ciolacu miniszterelnököt, akinek személyében 17 év óta először jár román kormányfő Londonban.

A Downing Street tájékoztatása szerint a két vezető megbeszélésén szóba került a fekete-tengeri aknamentesítési tevékenységhez nyújtott brit támogatás is. (MTI)

Tüntetésbe kezdtek a kudzsiri fegyvergyár alkalmazottai

Az alacsony bérezésre és a megrendelések hiányára panaszkodva tüntetésbe kezdett csütörtökön Kudzsir (Cugir) fegyvergyárának mintegy kétszáz alkalmazottja. A tüntetők a nap folyamán a településre látogató Radu Oprea gazdasági miniszter lemondását követelték.

A Fehér megyei gyár mintegy 200 alkalmazottja a reggeli órákban vonult ki az üzem elé, tiltakozva az ellen, hogy a kormány nem látja el megrendelésekkel a gyárat, ami biztosítaná hosszútávú működését és a dolgozók béreit.

A tiltakozók Radu Oprea gazdasági miniszter lemondását is követelték, azzal vádolva a tárcavezetőt, hogy nem hallgatja meg panaszait. Oprea csütörtökön a településre látogatott, ahol a gyár „testvérüzemének”, az Uzina Mecanica 225. évfordulós ünnepségén vett részt.

Az Osztrák–Magyar Monarchia idején, 1799-ben alapított kudzsiri vas- és acélgyárt 2004-ben választották szét fegyvergyárra és mechanikai üzemre. Az Alba24 hírportál cikke szerint a fegyvergyár szakszervezeti vezetői azt állítják, konkurencia kezd kialakulni a két termelőegység között, miután a kormány az

üzemnek irányított át egy fegyvergyártásra vonatkozó megrendelést.

Az érdekvédelmisek a gyár ellehetlenítésével vádolják a kormányt. Azt is felróják Bukarestnek, hogy az alkalmazottak minimálbérért, katasztrofális munkakörülmények között dolgoznak.

A News.ro Ioan Neagu szakszervezeti vezetőt idézte, aki úgy nyilatkozott: a román hatóságok 1990 után magára hagyták a gyárat, és bár az ukrainai háború hatására nő a fegyvergyáraknak nyújtott támogatás, nem elegendő arra, hogy behozzák a több évtizedes lemaradást. (MTI)

Borrell: Az amerikai választások eredménye átalakítja az EU kapcsolatát az Egyesült Államokkal

Donald Trump újráválasztása átalakítja az Európai Unió kapcsolatát az Egyesült Államokkal és az igazsággal is, „mert az igazság néha képlékeny lehet” – jelentette ki az uniós külügyi és biztonságpolitikai főképviselő Brüsszelben szerdán.

Az Európai Parlament plenáris ülésén, az EU és az Egyesült Államok közötti kapcsolatokról az amerikai elnökválasztás eredményének ismeretében tartott vitán Josep Borrell azt mondta: Donald Trump újráválasztásának egyértelművé kell tennie az Európai Unió számára, hogy biztonságának szavatolása fontosabb, mint korábban, sorsát pedig a saját kezébe kell vennie.

Kijelentette: az amerikai választások eredményének a globális fejleményekre is messzemenő következménye lesz, sőt, az eredmény „unokáink világára is hatással lesz”. Ezzel kapcsolatban azt mondta, az új amerikai kormány nem ugyanarra fog összpontosítani, amire

Joe Biden jelenlegi elnök és Antony Blinken külügyminiszter, a palesztinok biztonságának szavatolása lecsökken, és felerősödhetnek a kereskedelmet érintő problémák.

„Azt nem tudom megmondani, hogy mit fog tenni az új amerikai elnök, és azok hatására mi fog történni, ahogy azt sem, mire készülünk, de résen kell lennünk. Nem szabad olyan benyomást keltenünk, hogy meg vagyunk ijedve” – fogalmazott.

Szavai szerint felvetődnek a geopolitikai és gazdasági kérdések mellett erkölcsi és humanitárius kérdések, ahogy biztonsági és védelmi kérdések is. Utóbbiakkal kapcsolatban kiemelte: Ukrajnát aggasztja, hogy milyen politikát követ majd az új amerikai kormány. Európának azonban tartania kell magát korábbi ígéretéhez: támogatnia kell Ukrajna háborús védekezését – jelentette ki. Ha Európának az amerikai támogatást is helyettesítenie kell, az jelentős ipari és pénzügyi erőfeszítést kíván – hívta fel a figyelmet.

„Nem születhet semmiféle döntés a háborúval kapcsolatban Ukrajna részvétele nélkül, mivel az agresszió legnagyobb árat Ukrajna fizette” – fogalmazott Borrell, majd úgy folytatta: „azt szeretnénk, ha minél előbb véget érne a háború”.

Kiemelte ugyanakkor, hogy a háború befejezésének mikéntje is nagyon fontos, ugyanis „fenntartható megoldást kell találni”.

Gál Kinga, a Fidesz-KDNP európai parlamenti képviselőcsoportjának elnöke, a Patrióták Európáért frakció első alelnöke felszólalásában azt mondta: Donald Trump történelmi jelentőségű választási győzeleme új fejezetet nyit a transzatlanti kapcsolatokban. Hangsúlyozta: most van esélye annak, hogy minél hamarabb véget érjen az ukrainai háború, és mielőbb fegyverszünet, majd béke legyen.

„Itt az ideje annak is, hogy Európa végre többet tegyen a saját biztonságáért és globális súlyának növeléséért” – fogalmazott. (MTI)

Ország – világ

Az EP anyagi hozzájárulást vár az éghajlatváltozás elleni fellépéshez

Az Európai Parlament (EP) brüsszeli plenáris ülésén az EP-képviselők állásfoglalást fogadtak el, amely szerint minden országnak pénzügyileg is hozzá kellene járulnia az éghajlatváltozás elleni fellépéshez – tájékoztatott az uniós parlament csütörtökön. A 429 szavazattal, 183 ellenszavazat és 24 tartózkodás mellett elfogadott állásfoglalás felszólítja a világ összes országát, hogy állapodjanak meg az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásának 2025 utáni időszakra vonatkozó olyan új kollektív céljáról, amely társadalmilag igazságos, és összhangban van a „szennyező fizet” elvvel. Felszólították az EU-t, hogy fokozza „zölddiplomáciáját” annak érdekében, hogy elősegítse az egyenlő nemzetközi versenyfeltételek megteremtését, a kibocsátás-áthelyezés elkerülését és az éghajlatpolitikai fellépés nyilvánosság általi támogatottságának növelését. (MTI)

A képviselőházban is többséget szereztek a republikánusok

A Republikánus Párt Arizona államban aratott győzelmével szerdán 218 helyet szerzett, és ezzel szűk többségbe került a 435 fős amerikai képviselőházban. A törvényhozás alsóházában elért eredmény az elnöki tisztség és a szenátusi helyek többségének megszerzése után széles körű hatalmat biztosít Donald Trump megválasztott elnöknek programja megvalósításához. A szűk képviselőházi többséget úgy is fenntarthatják a republikánusok, hogy Donald Trump az alsóházból három republikánus képviselőt is kiválasztott leendő kormányába. Korábban Elise Stefanikot az ENSZ-nagyköveti, Michael Waltzot a nemzetbiztonsági tanácsadói poszt várományosaként jelentette be, szerdán pedig közölte, hogy Matt Gaetzet jelöli igazságügy-miniszternek. A három távozó képviselő pótlására rendkívüli választásokat kell kiírni az általuk képviselt körzetekben, ám azokat évek óta a republikánusok irányítják. (MTI)

Kijev tagadja, hogy nukleáris fegyver készítését tervezi

Az ukrán külügyminisztérium tagadta azt a médiában megjelent információt, miszerint Ukrajna saját atombombát készíthetne, amennyiben az Egyesült Államok lecsökkenti a katonai segítség mértékét – közölték vezető ukrán hírportálok Heorhij Tihij külügyi szóvivő X-en megjelent bejegyzésére hivatkozva. Ukrajna elkötelezett az Atomsorompó egyezmény mellett; „nem rendelkezünk, nem fejlesztünk és nem szándékozunk nukleáris fegyvereket beszerezni” – szögezte le a szóvivő. „Ukrajna szoros együttműködik a Nemzetközi Atomenergia-ügynökséggel, és teljesen transzparens az ellenőrzés tekintetében, ami kizárja a nukleáris anyagok katonai célú felhasználását” – áll a bejegyzésben. (MTI)

Többezres kitelepítések Spanyolországban

A dél-spanyolországi Málaga környékén mintegy három ezer embert telepítettek ki szerdán, attól tartva, hogy a heves esőzések áradásokat okozhatnak. Az elővigyázatosságból elrendelt intézkedés a Campanillas és a Guadalhorca folyók mentén élőket érinti. A szomszédos Valenciában a két héttel ezelőtti, özvívízszertű esőzések miatt kialakult áradásokban 223 ember vesztette életét, 17 eltűnt személy után továbbra is kutatnak. (MTI)

Törököt fogott pálya

(Folytatás az 1. oldalról)

A konkurensiek közel sem voltak ennyire viccértők és barátságosak, megóvták a pályázat végeredményét. Az eddigi hírek szerint a legrövidebb módon is jövő tavaszra lehet döntésre számítani, úgyhogy kivitelező még hónapokig nem lesz. Amint megkerül, másfél év alatt kell elkészítenie a tervet, és további öt éve lesz magára az építkezésre. Tehát optimista számítás esetén már 2031 őszére a meszesi kanyarvadászat helyett alagútban és viaduktokon lehet teljesíteni ezt az útszakaszt. Elméletben, mert például részben ezt a munkát is a híres újjáépítési alaptól akarták pénzélni, csak hogy az 2026-ban lejár, addig viszont, ha meg is kerül az építő, még a tervezéssel sem lesz kész, nem hogy nekifoghatna az építésnek. Arra a kérdésre pedig, hogy ha ez a pénzforrás elapad, akkor honnan lehet rá pénzt keríteni, hiteles választ egyelőre senki nem tud adni. Tehát az szinte garantálható, hogy a következő két választási kampány szlogenjeiben még hallani fogunk erről a sztrádaszakasról, de ha a dolgok a nálunk megszokott módon zajlanak, a szalagátvágás még a következő négy választási ciklusban sem lesz megtartva.

Tizenegymillió euró értékű beruházások következnek Új fejezet kezdődik

Szerdán délelőtt sajtótájékoztatót számolt be a legutóbbi és legfontosabb településfejlesztési projektekről és eredményekről Nyárádszereda polgármestere, míg Novák Levente szenátor a városhoz kötődő, a következő négy évben megvalósításra váró két nagy elképzelésről beszélt.

Gligor Róbert László

Megalakult az új önkormányzati testület, folytatódhat a munka, de az új mandátum kezdetén ismertetni kell a Bocskai-terv 2.0 nevű városfejlesztési tervzetben lefektetett, már elkezdett vagy jövőre várható új projekteket – mondta el bevezetőjében Nyárádszereda polgármestere. A júniusban bemutatott Bocskai-tervből három dolog lassan megvalósul, ezeket ismertette többek között Tóth Sándor.

Új korszak kezdődik

A nyárádszeredai önkormányzat hangsúlyosan odafigyelt az elmúlt évtizedben az oktatási infrastruktú-

rára, sokat fektetett az iskolákba. Legutóbbi projektje az oktatás digitalizálását célozza, a 4 millió lejes költségvetésből 1,4 milliót be is fektettek, ugyanis a szakoktatásban az autószerelő-osztályok számára szimulációs rendszert vásároltak, a tanintézményeket sporteszközökkel látták el az elmúlt hónapokban. A közeljövőben 280 ezer euró értékben kapnak az iskolák interaktív okostáblákat, a szaklaboratóriumok digitális eszközöket, új felszereléseket. Mindezekről az oktatás hatékonyságának mérhető növekedését várja az önkormányzat.

A héten aláírták az egyik legna-

gyobb beruházás kivitelezési szerződését, így hamarosan elkezdődhet a városban és a hozzá tartozó településeken az úthálózat korszerűsítése 7,2 kilométeren, azaz nem marad egyetlen utca sem aszfaltburkolat, járda és betonsánc nélkül. A beruházás értéke 5,2 millió euró, az önkormányzat önrésze 7 millió lej, amit államkincstári kölcsönrel szándékozik fedezni.

Ugyancsak ötmillió euróra tehető annak a beruházásnak az értéke, amellyel az ivóvízhálózatot 13,7 kilométerrel, a szennyvízhálózatot 12 kilométerrel bővítik, az előbbi több mint 800, az utóbbi közel 1900 lakost érint majd, azaz a városban és településeiben szinte a teljes lakosságot kiszolgálja. Gazdasági és népességi okok miatt a vízhálózat nem érinti Vecét és Székelybőt, de az Aquaserv által jövőben kiépítendő vízvezeték eléri Székelymoson határát, s arra rácsatlakozva a szeredai önkormányzat önrészből megépíti a hálózatot ezen a két kis településen is.

Mindezekkel az infrastruktúra felnö a városi elvárás szintjére – zárta beszámolóját a polgármester.

További, kisebb horderejű, már folyamatban vagy előkészítés alatt álló beruházásokat is felsorolt a városvezető, így nemsokára elkészül, és legkésőbb tavasszal átadják a tanuszodát, következik a közvilágítás és a székelytompai iskola felújítása, tavasszal elkezdődik a családorvosi rendelők felújítása, épülnek az ifjúsági és az orvosi lakások, és készül három település számára a gázhálózat műszaki

A tervekről számolt be Tóth Sándor polgármester (j.) és Novák Levente szenátor

terve is. Az év végére elkészül a város új honlapja, amely mobiltelefonon is használható, lakosságbarát szolgáltatás lesz.

Nyárádszereda tovább épül

Ezzel a jelmonddal kezdte hozzászólását Novák Levente szenátor, aki rámutatott: ma nincs olyan erdélyi település, ahol ne volnának olyan beruházások, amelyeket akkor indítottak el, amikor az RMDSZ kormányon volt. Amikor a szövetséget kirekesztették a kormánykoalícióból, ezek a beruházások lelassultak vagy leálltak, az önkormányzatok és a kivitelezők nehéz helyzetbe kerültek, ezért a következő választások célja nemcsak az, hogy az RMDSZ bekerüljön a parlamentbe, hanem hogy ismét a kormányban legyen.

Ami Nyárádszeredát illeti, két nagy feladat vár rájuk a következő időszakban, amelyhez támogatást kell szerezni. Elkezdődött a város és Marosvásárhely közötti autópályaszakasz építése, az ebben rejlő lehetőségeket ki kell használni, így Szereda és Nyárádgálfalva között a Maros Megyei Tanáccsal partnerségben ipari parkot szeretnének kiépíteni, és beruházó cégeket telepíteni oda. Olyan környezetet

kell létrehozni, amely munkahelyeket teremt, olyan feltételeket kell kialakítani, amely hazavonzza vagy itthon tartja a vidék lakosságát, főleg a fiatalokat.

Még mielőtt ezt az első autópályaszakaszt befejeznék, elkezdődhet a második, Nyárádszereda és Sóvárad közötti rész építése is. A törekény szeredai úthálózat nem bírja meg az áthaladó forgalmat, ezért szükség van egy terelőútra, amely ezt a terhet leveszi és kivezeti a településről. Ebben a kérdésben már előrehaladott állapotban vannak a tárgyalások a közúti infrastruktúra-építő országos társasággal (CNIR).

Tóth Sándor polgármester hozzátette: egy 8 kilométeres utat szeretnének építeni, amely az északi oldalon kikerüli a várost, és az autópályához kapcsolódó forgalmat a település felső, Szováta felé vezető széléig vezeti. Ehhez szükséges egy újabb híd megépítése a Nyárádon, a gát alatti szakaszon. Ma egy nap alatt Szerdán 12,5 ezer jármű halad át, s ha ez az autópálya miatt csak a kétszeresére is nő, a település belefutna, a helyi úthálózatot tönkretenné, és odaveszne a közeljövőben befektetendő 5,2 millió euró, amit viszont mindenáron el kell kerülni – fejezte Tóth Sándor.

Hamarosan befejezik a tanuszodát

Fotók: Gligor Róbert László

Ambrus Attila: Az összefogás ereje

Nekünk, magyaroknak el kell mondanunk, hogy itt vagyunk, másként nem tehetünk, és élni akarunk, élni azokkal a jogokkal, amelyek a többséget megilletik, s azokkal is, amelyek szükségesek ahhoz, hogy önazonosságunkat, anyanyelvünket megőrizzük.

A demokratikus választások – láttuk – egy világot tudnak megváltoztatni. Ahol nincs zsarnokság, ott a nép hangja a választásokon, választásokkal éri el a politikusokat. Nekünk, romániai magyaroknak, valahányszor lehetőségünk van rá, el kell mondanunk, hogy itt vagyunk, másként nem tehetünk, és élni akarunk, élni azokkal a jogokkal, amelyek a többséget megilletik, s ha lehet, azokkal is, amelyek szükségesek ahhoz, hogy önazonosságunkat, anyanyelvünket megőrizzük.

A romániai magyarság nem néma és nem kuka. Érezte mindig a választások felelősségét, az elmúlt 34 évben soha nem dőlt hátra. Nem dőlt hátra a júniusi EP-választáson, sem a helyhatósági választáson. Amikor sokan attól tartottak, sokan azzal riogattak, néhányan azt remélték, hogy a romániai magyar választók otthon maradnak, kiváló eredményt ért el az RMDSZ. A magyarok bíztak az összefogás erejében, és hallatták a hangjukat. Az elmúlt évtized legjobb eredményét érte el, ki is? Nemcsak az RMDSZ, hanem a magyar közösség is! Ezt az eredményt kell megismételni az államelnöki és parlamenti választásokon is!

A kiábrándultak, a lemondók azt

firtatják, mi haszna van a választásoknak. A magyar képviselő célja nem lehet más, mint a közösség védelme és építése. Erre pedig felhatalmazást és lehetőséget a közösség választáson kinyilvánított megbízatása, szolidaritása adhat. Nehéz idők jönnek, veszélyekkel tele. De mikor nem voltak nehéz, zord idők Erdélyben? Választani kell, mint annyiszor a történelem folyamán, a megmaradás és a pusztulás között. A jó döntések pedig nem másnak, nekünk kell meghozni, a rossz terveket nekünk kell megakadályozni. Más ezt nem fogja megtenni. Ahogy soha nem tette meg. Sőt, gyakran úgy határozott, hogy jobb lenne, ha anyanyelvünk eltűnne, ha mi, magyarok is elvándorolnánk Nyugatra vagy vissza Ázsiába. Ma is vannak, akik ezt szeretnék!

Hogy ne ők jussanak a hatalmi eszközökhöz, a legjobb eszköz erre a kormányzás. És minden magyar szavazat közelebb visz a kormányzáshoz.

Amikor ezeket a sorokat írom, a magyar nyelv napja van. Olvasom, hogy milyen módszerekkel fenékednek az anyanyelvhasználat ellen – úgymond az állam nyelvének védelmében – ott, Szlovákiában és Kárpátalján, ahol a magyar közösségnek nincs parlamenti képviselő.

lete. Megjósolható, hogy nálunk, Romániában is mozgolódni kezdenének a „nyelvvédők”, ha érdekvédelemünk meggyengülne. Ne hagyjuk!

Előttünk tornyosul egy másik veszély is, amit csak erős képviselővel, kormányon vagy kormányközébe lehet elhárítani: a közigazgatási reform. Amelyet azzal indokolnak, hogy csökkenteni kell az adminisztrációs kiadásokat; Traian Băsescu másfél évtizeddel ezelőtti tervét leporolták és benyújtották a parlamentbe. De Băsescu tervével szemben az új törvényjavaslat már nem utal egy esetleges székely régióra Brassó központtal, hanem a jelenlegi fejlesztési régiók szerint

szerveznék meg a nyolcmegyes felosztást. Mondják, hogy ezzel rengeteget lehetne megspórolni a kiadásokból. Igaz, de egy demokratikus országban az államnak kellene figyelnie polgárai jólétére, még ha az több pénzbe kerülne is! A közigazgatási reformnak pedig katasztrofális következményei lehetnek közösségünkre: magyar intézmények fognak megszűnni, korlátozzák a nyelvhasználatot, az ügyintézés nehezebb, drágább lesz. A magyar közösség Bukarestnek, esetleg „csak” Gyulafehérvárnak lesz kiszolgáltatva. Tiltakozni kell ez ellen úgy, hogy erőt mutatunk a választásokon!

Az is világossá vált, hogy csak

nekünk fontos a multikulturális Erdély építése, magyar településeink fejlesztése. A többségiak még bevallatlanul is szeretnék szegénységbe taszítani a magyarok lakta településeket. Eredményt itt akkor érünk el, amikor politikai képviselőink kicsikarta a támogatásokat. Eredményt itt akkor érünk el, ha lesz erős képviselőnk a törvényhozásban, s ha a választási matematika úgy alakul, hogy lesznek miniszteraink, államtitkáraink a kormányban.

A választási matematikát pedig mi is alakítjuk.

Úgy, hogy nem dőlünk be annak, hogy alacsony lesz a részvétel, ezért nem számít az én szavazatom. Minden egyes szavazat számít! A szavazatokkal bizonyítjuk, hogy ez a mi országunk is, ahol nem dönthetnek nélkülünk a jövőnkéről. Ha bizonyítjuk, hogy november 24-én és december 1-jén a magyarokkal számolni kell.

Korteszbeszédnek hangzik az RMDSZ felhívása, ám végiggondolva helyzetünket, felsorakoztatva aspirációinkat, józan, megfontolandó üzenetként hat: „A választásokon döntünk józan ésszel, hogy a józan ész győzedelmeskedjen Bukarestben is. November 24-én szavazzunk Kelemen Hunorra. Hogy a magyaroknak legyen hangja.

December 1-jén szavazzunk az RMDSZ-re. Hogy a magyaroknak legyen ereje.”

Igy legyen!

SZÍNES VILÁG

XXI. évf. 46. (936.) szám, 2024. november 15., péntek

Tematikus jogi konferencián emlékezett meg az MCC a 80 éve történt észak-erdélyi holokausztról

Nyolcvan éve érte el Észak-Erdélyt a holokauszt. A Mathias Corvinus Collegium (MCC) kétnapos konferencián állított emléket az eseménynek, jogi szemszögből vizsgálva az Európa-szerte elkövetett atrocitásokat. A november 6–7-én lezajlott konferencián a téma nemzetközi és hazai szakértői azt vizsgálták, hogyan válhatott a jog az elnyomás eszközévé.

Észak-Erdélyben a zsidó lakosság száma hozzávetőlegesen 164.000 fő volt. Az 1944-es gettósítási és deportálási kampány itt különösen gyorsan zajlott, az első napokban 72 328 zsidót gyűjtöttek össze, majd végül 131.639 személyt szállítottak deportáló vonatokkal a haláltáborok felé 45 vonatszerelvénnyel. A túlélők száma 15.000 és 40.000 fő közé tehető. Hogyan történhetek meg ezek a szörnyűségek?

Az MCC *Holokauszt és jog* című konferenciáján 11 szakember elemzte alaposan a témát: dr. Aniceto Masferrer, a Valenciái Egyetem professzora; dr. Horváth Attila alkotmánybíró, jogtörténész, a Nemzeti Közszerkeleti Egyetem professzora; dr. Ida Ferrero, a Torinói Egyetem kutatója; dr. Schweitzer Gábor, az NKE tanára, a Társadalomtudományi Kutatóközpont tudományos főmunkatársa; dr. Nicolae Drăgușin, az Elie Wiesel Romániai Holokausztkutató Intézet kutatója; Veszprémi László Bernát történész, az MCC Corvinák folyóiratának főszerkesztője; Kovács Bence Zsolt, a Miskolci Egyetem doktorandusza; dr. Gellért Ádám jogász, a budapesti Erőszakutató Intézet ügyvezetője; Kiran Mohandas Menon, az International Nuremberg Principles Academy főtisztviselője; dr. Székely János, a Sapientia EMTE adjunktusa és dr. Veress Emőd jogász, a Sapientia EMTE és az MCC oktatója. Az esemény megnyitóján dr. Bethlendi András, az MCC erdélyi akadémiai ügyeinek igazgatója és dr. Veress Emőd, az MCC oktatója és munkatársa köszöntötte a közönséget.

Tragédiához vezetett a jog és politikai hatalom torz kapcsolata

„A jog torzított formáját alkalmazták. A történelem e sötét időszakában a jogot, amelynek védelmeznie kellett volna, rendeltetésétől eltérítették, és végzetes fegyverré vált azoknak a kezében, akik faji ideológiát és gyűlöletet hirdettek” – jelentette ki dr. Veress Emőd, az esemény szakmai kurátora, hozzátéve, hogy a konferencia az emlékezés mellett a joggal való visszaélés megértését is szolgálja.

Dr. Aniceto Masferrer előadásá-

ban arra hívta fel a figyelmet, hogy a 20. század volt a letragikusabb az emberiség történelmében. A nagy diktátorok, mint Sztálin, Mao Ce-tung és Hitler több tízmillió ember halálát okozták. A professzor szerint túl egyszerű megoldás csupán a diktatúrákat okolni. Úgy véli, érdemes mélyebben megvizsgálni a jog és hatalom kapcsolatát. Ez viszont bonyolult, hiszen a jognak a politikai hatalom fölött kell állnia, miközben az állam, a politikum szabja azt meg. Minden országban egymás után szinte varázsütésre születtek meg a diszkriminatív törvények, sőt ott is kellett zsidótörvényt, antiszemita kampányt alkalmazni, ahol nem volt jelentős zsidó közösség.

De hogy jutott el idáig Európa? Az első világháború traumatikus hatása kisugárzott a második világháborúra és az azt megelőző eseménysorozatokra is. Minden felnőtt férfit kihajtottak a frontra, megszokták az erőszakot, halált, a háborúban uralkodó terrort. Ott nem volt jog. Sokan látszólag épségben tértek vissza, de a lelki sérüléseket nem mérte fel senki, nem foglalkoztak velük – fejtette ki a jogtörténész. Úgy véli, nem véletlen, hogy az összes diktátor háborús veterán.

Diszkriminatív törvények a „közérdek” nevében

Az antiszemita törvények a zsidóság gazdasági és társadalmi életének fokozatos felszámolásához vezettek. Olaszországban is arra törekedtek, hogy rendre teljesen elszigeteljék a közösséget, visszaszorítsák a gazdasági szerepüket – mondta el dr. Ida Ferrero. Ezek a törvények az olasz alkotmánnyal egyidejűleg léteztek, mert a kisajátításokat a „közérdek” nevében hajtották végre.

Magyarországon a politikai jogok korlátozásával közel százezren veszítették el választójogukat. Dr. Schweitzer Gábor kiemelte: a zsidóság kiszorítására irányuló törekvések alkotmányos alapelveket sértettek, szöges ellentétben álltak

az állampolgári jogegyenlőség elvével. „Amikor maga a jogszabály erkölcsstelen, törvénytelen, semmilyen emberi méltóságot nem tartalmaz, ott megáll a tudomány” – hangsúlyozta dr. Horváth Attila alkotmánybíró.

A fajvédelmi rendelkezések sorában elsőként „a német vér és német becsület védelméről” szóló törvény jelent meg 1935-ben Németországban. Romániában 1940-ben, Magyarországon pedig 1941-ben rendelkeztek a házasságok tiltásáról, szankcionálásáról, sőt a házasságon kívüli nemi kapcsolatokat is büntették. Az anyakönyvvezetők alapos táblázatokban kidolgozott útmutatást kaptak arról, hogy ki számít zsidónak. 1941-ben főleg római katolikus és református vezetők szóltak fel a felsőházban a törvény ellen. A kor nagy jogásza hallgattak, mintha nem is vettek volna tudomást a jogszabályok létezéséről – tette hozzá Veress Emőd.

Míg Magyarországon a zsidóellenes törvényeket megvitatták a parlamentben, és publikálták a hivatalos közlönyben, Romániában nem lehet rámutatni a konkrét, a holokausztot megvalósító összes rendelkezésre. Ion Antonescu miniszterelnök idején „a hivatalos közlönyben publikált törvényekből lassan írásos, de nem nyilvános rendeletek lettek, majd a csupán szóban továbbadott döntéseken át

eljutottak a tisztviselők közötti hallgatólagos megállapodásig. Parlament nem létezett, a sajtót pedig súlyosan cenzúrázták” – válaszolta a hazai helyzetet dr. Nicolae Drăgușin. 1939-ben az állampolgárságot is megvonták az erdélyi zsidóktól, 1940-ben pedig, Észak-Erdély visszacsatolásakor éppen ők lettek az első deportáltak.

Lépésről lépésre – a törvényektől a deportálásig

A kezdeti szabályozásoktól hamar eljutottak a sárga csillagok viseléséig, az utazás megtiltásáig, vagyonelkobzásig és a rettenetes üregi motozásokig. A rendeletek ellen kevesen tiltakoztak nyíltan, sőt a helyi hatóságok megfelelési vágyból sokszor az elvártnál is szigorúbban jártak el. Például a nagyváradi gettó táborrendje kimondta, hogy aki jogtalanul hagyja el a gettót, azt a csendőrök lelővik – ismertetette a történelemet Kovács Bence Zsolt.

A koncentrációs táborokban kialakult a rabok között egy íratlan, egyenlőségre alapuló morális, etikai kódex, amelyhez a rabok nagy része ragaszkodott. Ezt csak a visszaemlékezésekből lehet rekonstruálni. Ők oszthatták el, hogy hányan legyenek a barakkokban, a kiporciózott fejadagokra saját mérleget használtak, és meglincseltek azt, aki ellopta más ételét.

„A magyar zsidók nem hibáztathatók azért, hogy bízták a kormányban, hiszen egy épeszű ember sem feltételezné, hogy meg fogják gyilkolni őket vagy családtagjaikat. Legtöbbször a deportálás pillanatáig követték a törvényt, de hiába” – idézte fel Veszprémi László Bernát.

Az eseményen a román deportálásáról is szó esett. Először statisztikák készültek a románok számáról, majd összegyűjtötték őket a megyeszékhelyen, és a népcsoport 10 százalékat deportálták a Dnyeszteren túli településekre. Elsősorban a nomád románokat célozták, a letelepedettek közül a biztos megélhetés nélkülieket vagy akik bűncselekményeket követtek el.

A holokausztra adott jogi válaszok – perek, jóvátétel és a nemzetközi jog fejlődése

Az 1945 és 1949 között lezajlott nürnbergi perek, amelyeken a náci vezetők felett ítélték meg, máig fontos jogi örökséget jelentenek, letették a nemzetközi jog normatív alapjait – mondta el Kiran Mohandas Menon. Hozzátette: „Ez az örökség még mindig él: minden jelentős nemzetközi büntetőjogi pillanatban ott van Nürnberg, és jelen van a közbeszédben is. Erőteljes szimbólum. Az ítéletet a tárgyalótermen túlra, a történelemre tekintve hozták meg.”

Dr. Székely János kifejtette, a nürnbergi per a kelet-európai tárgyalásoknak is alapot szolgáltatott. A magyarországi népbíróságok mintegy 27 000 embert ítélték el, és 322 halálos ítéletet hoztak. Romániában Kolozsváron és Bukarestben működött népbíróság, és bár a perek indokoltak voltak, sok esetben politikai befolyás alatt, eszközként használta őket a rendszer.

Napjainkban „mindenki óvakodik a régi népbírások újravizsgálásától, de amíg Kárpát-medence szinten nem nézzük szembe a múlt törvényszegéseivel, nem ismerhetjük a teljes képet” – jelentette ki dr. Gellért Ádám. Úgy véli, a történe-szek közös munkájával kell feltárni, érthetővé és a jövő számára is értelmezhetővé tenni a valóságot.

Aniceto Masferrer szerint „olyan demokráciára van szükségünk, ahol az emberek önállóan gondolkodnak, és nem fogadnak el mindent megkérdőjelezés nélkül”. Horváth Attila arra kérte a leendő jogászokat, hogy a legkisebb diszkriminációt se fogadják el. „A törvények betartásához a legaprólékosabban ragaszkodnunk kell. Amikor valaki mást jogsértés ér, fogjunk össze, segítsük egymást” – biztatta a fiatalokat az alkotmányjogász.

A konferencia egyben az MCC Egyetemi Programjának kurzuskínálatába is beilleszkedett. A diákok a szakmai alkalmon első kézből hallhatták a kutatóktól a múlt század jogi intézkedéseiről, a továbbiakban pedig egy auschwitzi tanulmányi úton mélyíthetik el tudásukat.

„A Mathias Corvinus Collegium oktatási tevékenysége mellett számos, gondolatébresztő és értékteljes rendezvényekkel kapcsolódik bele az erdélyi települések közösségi életébe. A nyilvános előadásaink angol, magyar, román és német nyelven szólítják meg a közönséget 10 városban, és minden érdeklődőt szívesen látunk ezeken az alkalmon, legyen szó tudományos előadásról, konferenciáról vagy akár gyerekfoglalkozásokról” – mondta el Talpas Botond, az MCC erdélyi tevékenységért felelős igazgatója. A Collegium következő rendezvényeiről a szervezet Facebook-oldalán vagy honlapján értesülhetnek az érdeklődők.

A természet kalendáriuma (DCXLIII.)

Kiss Székely Zoltán

*Mosolyognak, akár a szenvedők,
kiket az ég vak büszkeséggel ver meg.
S ha vesztett is szépségük már erőt,
még hódítók a novemberi kertek,
mint a nők, kiknek lábai előtt
ifjúkorukban királyok hevertek.*

Horváth Imre látja ilyeneknek a **Novemberi kerteket**. Szépségük foszló csodáján indulok felfedezni november közepének rejtett fényeit. Ha gondolod, tarts velem ma is, kedves Olvasóm!

Első megállóm: Köln, 1280. november 15. E napon halt meg **Albertus Magnus** német polihisztor, teológus, filozófus. A páduai egyetemen tanult. Professzora volt a párizsi és a kölni egyetemnek. Tanítványa volt **Aquinói Szent Tamás** is. Kezdeményezője volt az arab kommentárok felhasználásával megújult arisztotelianus filozófiának. Kora szinte minden tudományával foglalkozott: az ásvány-, a növény- és az állatvilág ugyanúgy foglalkoztatta, mint az asztrológia és az alkímia. Elsőként állított elő arzént tisztán. Legfontosabb munkái Arisztotelész műveire fűzött kommentárjai. Tudósként már életében megbecsülték. Teológusként? Hat és fél évszázaddal halála után, 1931-ben avatták szentté. Miért ez a több mint félezer éves... késés? Csak találgatok...

130 évvel ezelőtt, 1894-ben született Szilvásváradon **Pécze Antal** bányamérnök. Különös életút az övé. Tanulmányait Selmecbányán 1912-ben a **Bányászati és Erdészeti Főiskolán** kezdte meg, de ezt a háború miatt félbeszakította. 1915-ben hosszú időre orosz fogságba került. Szaktudása alapján mérnökként vett részt az oroszországi geológiai kutatásokban. 1921 nyarán bányászati kutatóexpedíciót vezetett Észak-Szibériába, a Kurejka folyó menti grafit- és antracittelepek kutatására. 1923-ban a szovjet geológiai bizottság újabb szibériai expedíció bányászati kutatómunkálatainak vezetésével bízta meg. 1924-ben hazatért. 1926-ban tette le a bányamérnöki államvizsgát, már a Sopronba menekült főiskolán. Trianonnal a csonka országtól elvették nyersanyagkészletei 80%-át. Ezért volt jelentős a nagy tapasztalatokkal felvértezett feltároló bányamérnök munkája: a rudabányai vasércbányászat és az Ózd vidéki szénbányászat irányítója volt. A hazaszereget hozta haza 1924-ben? Nem kell ezt találgatni.

65 évvel ezelőtt, 1959. november 16-án halt meg **Hankó Béla** zoológus, muzeológus. Miután a budapesti egyetemen bölcsészdoktori oklevelet szerzett, 1910-től az állattani tanszéken dolgozott. 1911-ben a helgolandi, 1912-ben és 1914-ben a nápolyi zoológiai állomáson főként gerinctelenek regenerációs képességének kutatásával foglalkozott. 1925-től a **Magyar Nemzeti Múzeum** révfülöpi balatoni biológiai állomásának vezetője, 1927-ben a **Tihanyi Biológiai Intézet** első igazgatója lett. 1929-től a debreceni egyetem állattantanára, 1940–1944-ben a repatriált ko-

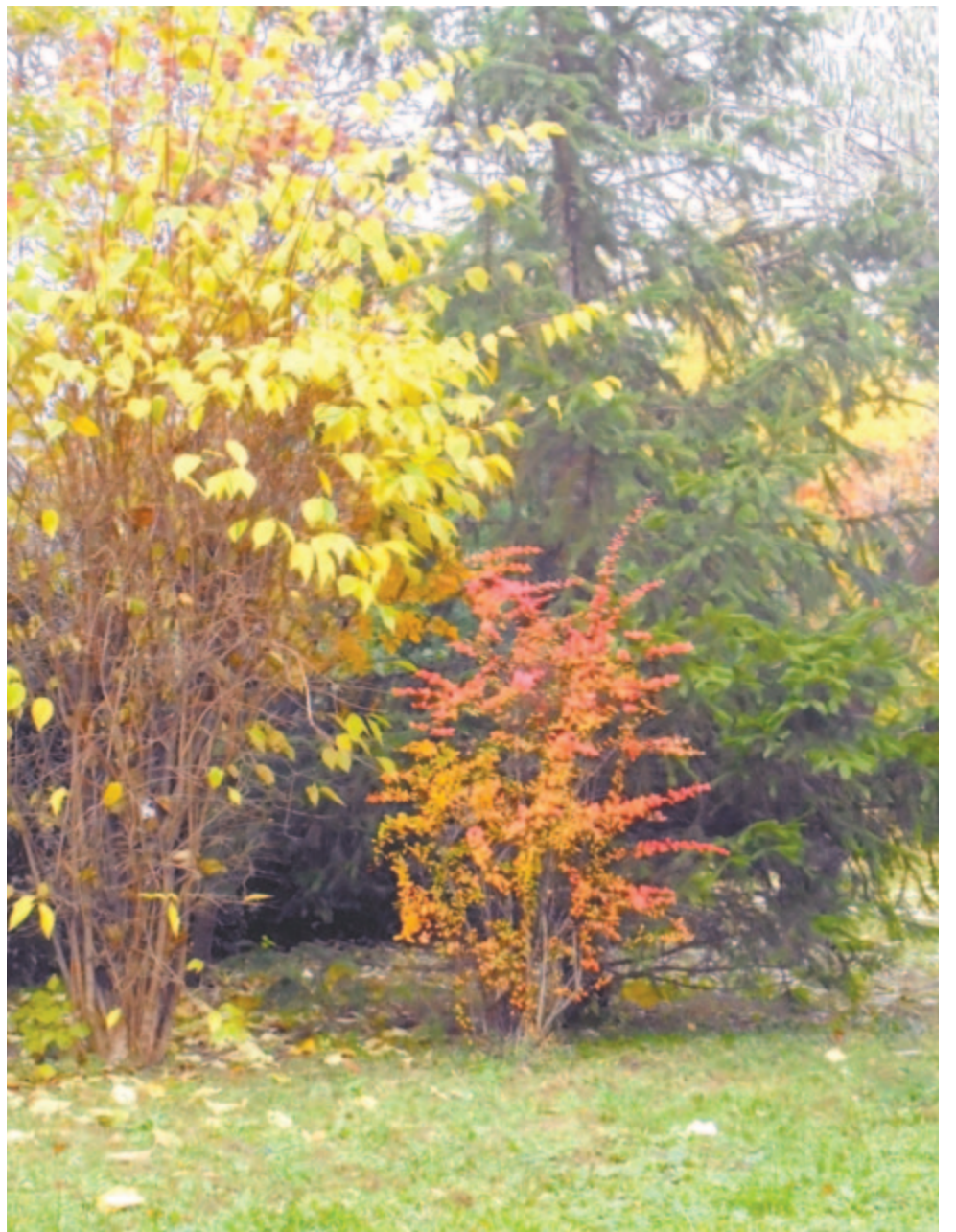
lozsvári **Ferenc József Tudományegyetem** állattrendszertani intézetének és múzeumának vezetője, 1945-től 1950-ig a debreceni tudományegyetem tanára volt, ekkor nyugdíjazták. Hidrobiológiai, ichtológiai és állattrendszertani munkássága mellett a magyar háziállatok eredetének és történetének feldolgozásával úttörő munkát végzett. Jött '56, és ő Kanadába távozott... Ott érte a halál, Torontóban. Életútjának vége megfejtethetlen... Vagy mégsem?

1790. november 17-én született a sokak által csak szalagjáról – az egyoldalú és egyélű Möbius-övről – ismert August Ferdinand Möbius matematikus, topológus, csillagász. Lipcsében csillagászatot tanult, 1813-ban **Carl Friedrich Gauß** mellett a göttingeni csillagvizsgálóban dolgozott, majd 1842-től Lipcsében egyetemi tanár és a csillagvizsgáló igazgatója volt. A nemeuklideszi geometria egyik korai tanulmányozója. (Így kötődik neve a **Bolyaiakhoz** – akiket saját korukban szintén nem tudtak kellőképpen értékelni...) Mindenekelőtt mint a topológia egyik kiemelkedő egyénisége ismert. A csillagászatban elsősorban a Hold csillagfedésének pontos számításával, a bolygók csillagfedésének kiszámításával foglalkozott. Emlékét a 28.516. sz. kisbolygó is őrzi.

Kisbolygó-eredetű a **Leonida meteorraj** is: november 6. és 30. között metszi égi pályánkat. Maximuma idén november 17-ére, vasárnapra várható. Ezúttal valószínű nem lesz látványos csillaghullás. Ennek két oka van. Egyrészt teliholdra esik a maximum, így eleve csak egy kis töredékét láthatnánk a meteoroknak, másrészt pedig évről évre kevesebb hullócsillagot ad ez a legendás raj. Ha valaki mégis Leonida-lesre adná a fejét, annak 17-én a hajnal előtti órákat érdemes kinn töltenie, ekkor a holdfényt is beleszámítva óránként 5-6 Leonida-meteor láthat, ha egy pillanatra se csukja be a szemét, és épp jó irányba néz. A Leonidák meteorjai igen gyorsak, emiatt fotón nem túl látványosak, kivéve persze az esetleges tűzgömböket. Kitaró meteorrajongóknak javasolják egyes csillagászok, hogy 2099-ig várjanak – micsoda távlatok! –, akkor érkezik a Leonidák következő emlékezetes kitörése.

November 17-én, 1884-ben született a fénytalan jeles kutatója, a szelenografálási eljárás feltalálója, **Selényi Pál. Eötvös Loránd** tanársegédjeként kezdte pályáját. Híres kísérletével kimutatta, hogy a fényt kibocsátó atomok úgy működnek, mint egy Hertz-féle dipólus. Kutatását 1983-ban továbbfejlesztve bizonyította a fény egyidejűleg hullám és foton jellegét. Száznál több közleménye jelent meg az optika, a szelén-egyenirányítók, az elektrográfia köréből. Fontos találmánya a szelenografálás: egy igen egyszerű eljárással a szelénen pusztán a fény hatása által képeket lehet létrehozni. A fény egyidejűleg hullám és foton jellegének bizonyításáért – sokak szerint – fizikai Nobel-díj járt volna...

Az egyik legismertebb Nobel-díjas magyar származású tudós, fizikus, a világ első reaktormérnöke, **Wigner Jenő** is november 17-

Még hódítók a novemberi kertek

én látta meg a napvilágot, 1902-ben. Az 1920-as években Berlinben bontakozott ki a modern fizika, érdeklődése ebbe az irányba fordult, és rendszeresen járt **Albert Einstein**, **Max Planck** és **Max von Laue** óráira. Még Berlinben készítette el doktori értekezését; **Polányi Mihály** volt a témavezetője, és az elkészült munka a kvantumkémia úttörő alkotása volt. Egy egyszerű kémiai reakciónak – két hidrogénatom molekulává alakulásának – a leírását adta a modern fizika módszereivel. Hazatérte után, amikor tudomására jutott, hogy **Heisenberg** és **Bohr** megteremtette a kvantummechanika alapjait, visszasietett Berlinbe és Göttingába. A **Vilmos Császári Intézetben** azt a kutatási feladatot kapta, hogy állapítsa meg: miért helyezkednek el az atomok a kristályok szimmetriasíkjának szimmetriapontjaiban. Ezt a problémát a kvantummechanika – részben általa, részben **Laue**, **Pauli** és **Schrödinger** által felismert – törvényszerűségei alapján oldotta meg. **Csoportelméleti módszer a kvantummechanikában** című könyvében kimutatta: a szimmetriacsoportokon keresztül eljuthatunk a kvantummechanika minden lényeges egzakt eredményéhez. Az 1963-ban elnyert Nobel-díj indoklása a következőket tartalmazta:

„Wigner Jenőnek az atommag és az elemi részecskék elméletéhez adott hozzájárulásáért, elsősorban az alapvető szimmetriaelvek fölfedezéséért és alkalmazásáért”.

A 130-as évek elejétől – politikai emigráns volt (ő is?) – már a Princetoni egyetemen folytatta kutatómunkáját – hat évtizeden át. 1939 januárjában **Szilárd Leó**-val kidolgozta a maghasadás elméletét. Ugyanez év szeptemberében, miután Németország megtámadta Lengyelországot, **Roosevelt** elnök utasítást adott az atomenergia-

program elindítására. 1941-ben kezdődött meg Chicagóban az első atomreaktor építése. Az ötlet Szilárd Leótól származott, Fermi vezette a kivitelezési munkát, **Zinn** végezte az urán-grafit máglya építését, és a mérési eredmények alapján Wigner végezte a láncreakció megindulásának és önfenntartóvá válásának feltételeit megadó számításokat. 1942. december 6-án indult be a reaktor. Ő tervezte a további, az urán után a plutóniumra alapuló reaktorokat. Ennek alapján nevezte egy munkatársa a világ első atomreaktor-mérnökének. Wigner Jenő magyarságáról így vallott a '70-es években:

„Egyszerű magyar dalok és versek, amelyeket 1910 előtt tanultam, ma is önként megszólalnak bennem... A magyar költészet talán a legszebb Európában. A viccek látszólag egyetemesek, de azokat egy ország sem élvezi jobban, mint a magyarok. Sehol máshol nem tapasztaltam a viccek olyan erejét, amióta elhagytam Magyarországot. Ennivalóra és lakásra mindenütt szükség van, de nevetésre nem föltétlenül. Akkor miért találunk ki tréfákat, és miért kacagunk rajtuk olyan boldogan?”

Néhány tudóssors – fél évezred távlatában...

Lucskos november. Ablakunk zápor-cseppek suhogva mossák. Lobog a tűz. Ó, jóleső, gyermekkor-ízű otthonosság...

Árnyékok, fények inganak, halott csodák életre kelnek. Künn fellegek, benn jó meleg, s anyám mesél. Mint Áse Peernek.

Az ősök érezhettek így hideg viharban, este-tájban, a rém-űző lángok körül a bujtató barlang-homályban.

Tuskót a tűzre! Űzzük el hidegét ősz komor havának. S adjunk hálát, kis unokám, a tüzet rabló, hős titánnak.

Áprily Lajos Intérieurje legyen mai hála-szavam a tudomány fényt hozó titánjainak. Maradok kiváló tisztelettel. Kelt 2024-ben, enyészet havának idusán.

Egy Leonida égve érkezik az Oroszlán (Leonus) csillagkép fejéből

Épített örökségünk

A hajdani székek anyaszéke

A mai Székelyudvarhely területén legkorábban a római időkben épült erődítmény hátrvédelem céljából. Ez a castrum illeszkedett a sófalvi, siklói, martonosi, énlaki, székelyszentmihályi castrumok sorába, amelyeket keletre a homoródszentpáli folytatott. 248-ban, I. Philippos Arabus római császár uralkodása idején a germánok betörték Pannóniába, és a gótok serege, amelyben voltak tajfálok, asdingok, kárpok és peucinok is, Erdélyt, majd Moesiát pusztította végig. Zúrvaros időszak volt, ismétlődő barbár támadásokkal, győzelmekkel és vereségekkel mindkét oldalon, amikor az udvarhelyi castrum is elpusztult. A székelyek vehemensen ellenezték, hogy a Székelyföldön bármilyen vár épüljön. Álláspontjuk még a tatárjárás után sem változott, az erdélyi vajdák a templomok megerősítésével – vártemplomok – próbálták növelni a terület védelmi képességeit.

Nagy-Bodó Tibor

A székelység egyik központja

Az egykori Udvarhelyszék, a hajdani székek anyaszéke és fővárosa a székely ispánok, főkapitányok lakhelye, majd Udvarhely vármegye székhelye. Ma megyei jogú város, a székelység egyik központja.

A város főterén 1956-ban végzett ásások leletei szerint itt egy római katonai tábor és polgári település volt, a Marosvécs–Oltszem közötti limes egyik fontos láncszeme. Ugyanekkor egy 11–12. századi település maradványait is megtalálták.

Az 1224. évi oklevél a telegdi székelyeket említi, de a városról még nem beszél. Egy 1270–1280 közötti oklevélből megtudható, hogy Udvarhelyszék a telegdi főesperességhez tartozott.

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című könyvében ír arról, hogy Vencel király 1301. szeptember 25-én kelt oklevelében castrum nostrum (regale) Vduord – Udvard királyi vár – már szerepel, de nem biztos, hogy ez Székelyudvarhely Árpád-kori várára vonatkozik, miután több Udvard nevű hely ismeretes Erdélyben.

A bizonytalanságot fokozza, hogy ezután közel kétszáz évnek kellett eltelnie, amíg Udvarhely várának építéséről az oklevelek beszélnek.

A Hajdú-bástya

A vár felépítéséről egy 1492-ben kelt oklevél tanúskodik

A várost első ízben az 1332–1337. évi pápai tizedjegyzékben említik Vduorhel, Odurphel alakban mint a telegdi főesperesség erdőháti plébániáját.

Udvarhely mint a székely székek városa csak a 14. század közepétől fejlődik jelentősen; 1357-ben, I. Lajos király uralkodása alatt először tartottak itt székely országgyűlést.

Várának felépítéséről az 1492. december 3-án kelt oklevél tanúskodik, melyben Báthori István erdélyi vajda arra kérte a szebeni tanácsot, hogy a szebeni ácsokat, akiket az udvarhelyi kastély felépítése után hazaküldött, fizesse ki.

A hét székely szék panasza

1493-ban a hét székely szék panasszal fordult a vajda ellen II. Ulászlóhoz.

A rajtuk esett sérelmek mellett azt is kifogásolták, hogy a vajda közöttük kastélyt épített, hogy őket jobban elnyomhassa.

Idézve az okiratból:

„...mint ellenségre, erős haddal rontott ránk. Közülünk sokat ártatlanul megöltet, némelyeknek szemét kiszúrta, birtokukból kiforgatta, nejeiket, leányaikat elraboltatta, minden vagyonukat elvettette és zsákmányul ejtette s tízezer forintnál többet érő ökröket választott ki magának... A vár megépítése után minden embertől, falutól és egyháztól tömérdek élelmet és italneműt csikartak ki, a várba naponként hat-nyolc embert vittek fogva, szolgálatra... Mikor a vajda a várat építette, a székelyeket ökrökként járomba fogták, s úgy hordatták velük mint barmokkal maguknak a fát és más szükségességeket, ami Székelyföldön eddigelé soha nem hallott...”

A király az udvarhelyiek panaszaát jogosnak találhatta, mert a várat a Domonkos-rendi szerzeteseknek adta át.

Megszervezték a székely nemzeti hadsereg

A vár megközelítőleg szabályos négyszög alaprajzú volt, kaputoronnyal, négy bástyával a sarkain és két rondellával megerősítve. A kaputornyot kettős fállal, a várat viaszárokall vették körül.

Szintén Kiss Gábor munkájából tudjuk meg, hogy az 1519–1521. évek közötti felkelések leverése és a többi, székelység elleni intézkedés

miatt az 1562 áprilisában Udvarhelyen megtartott székely országgyűlés – miután János Zsigmond a székely székek jogai visszaállítására iránti kérelmeket visszautasította – megszervezte a székely nemzeti hadsereget pálfalvi Nagy György főkapitány, Gyepesi Antal és Bán András vezetésével.

A lázadást azonban János Zsigmond egyesített hadereje ugyanaz év június 20-án a Nyáradmentén, Vaja és Kisgörgény között leverte. Nagy Györgyöt és társait a segesvári országgyűlés határozata alapján kivégezték.

A székelyek féken tartására a már meglévő vár és kolostor építőanyagainak felhasználásával felépítette Székelytámadt várát.

Erről írja Nagy Szabó Ferenc *Memoriáléjában*:

„...a király népet küldte Udvarhelyre, kiknek kapitányok vala vitélő Pekri Gábor, és a Barátok klastromából csináltatának egy várat, kit nevezének Székelytámadt várának...”

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által

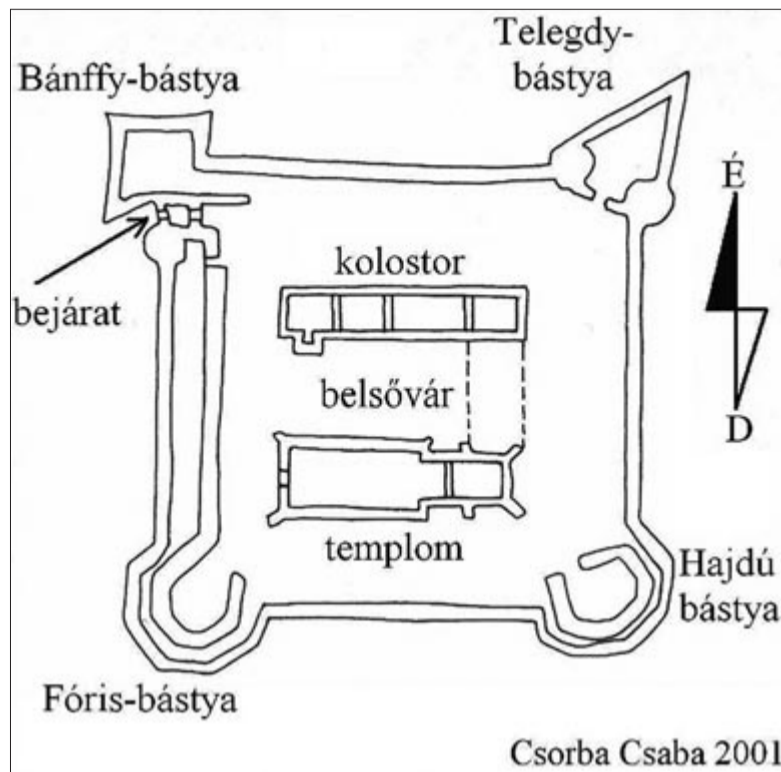
Orbán Balázs 1868

a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációból kiderül, az 1562–1565 között épült vár első várnagyát, Móré Gábort az 1562. október 12-i oklevél említi.

A vár ezt a nevet 1577-ig viselte, ezután Udvarhely várának – arcemnostrem Udvarhelynek – nevezték, amint az Báthori Kristóf okleveléből kiderül.

A vár lerombolása

Az 1599. október 28-án Szeben alatt vívott csatában Báthori András fejedelmet Mihály vajda legyőzte, és a fejedelem menekülni kényszerült. A következő éjszakán érkezett Udvarhely várába. Egy napot töltött

Csorba Csaba 2001

ott, Palatits Györgyöt kinevezve a vár kapitányának, aztán továbbmenekült a Gyimesi-szoros felé, ahol egy székely ember megölte.

A székelyek Mihály vajda oldalára álltak, aki 1599. november 20-án kelt oklevelével a régi kiváltságait visszaadta, a gyűlölt

Báthory vajda ellen a székelyek már 1493-ban megfogalmazták királyi folyamodványukat, amelyben felemlegették, hogy „...minden hadjárásban és táborozásban ott voltunk az ország védelmére s a mi őseink vére különböző országokban t.i. Moldovában, Havaselvén, Török-, Rác-, Horvát-, Bolgárországokban bőven omlott. Vérünkől patakok folytak, csontjainkból hal-mok emelkedének...”

Hadviselésre termett hátrvédő nemzet lévén, szabadságukat és fennmaradásukat féltve, nem tűrheték el a megzabolásukra épített erősséget többször lerombolták, majd mindahányszor kényesernapszámban újraépítették a helyi székelyek. Így maradhatott ragadványnévként a Székelytámadt elnevezés a várcsán.

Ez idő tájt a kétkulacsos, cselszövő politikát folytató Mihály vajda Bukarestben leöletett több mint kétezer janicsárt, amire a Porta megtorló sereggel ellene indult. Mihály megpróbált a császári udvarral paktumot kötni, és kitervelték a Balkánt átkaroló Keresztény Liga nevű muszlimmentes övezet létrehozását.

Itt szembesült először a székelyek hűségével, csalafintaságával és veszületett fegyverforgatási készségével. Szintén ekkor tapasztalhatta a bécsi udvarnak az ő számításait áthúzó, a magyarhoni, erdélyi és balkáni területek felé is terjeszkedő uralkodásának növekedését.

A kétpólusú világruralmi rendek harcát kihasználva erősítette meg hatalmát az erdélyi területek felett, igyekezve vére menően szembeállítani egymással az őshonos osztályrendeket, majd az ő oldalára állítani a rakoncátlan székelyeket. Ezekért és ilyenekért is kellett a székelyudvarhelyihez hasonló királyi védmíveket emelni a székely lázadások elfojtására, és nem felejtetni, hogy ezek köveit a székelyek verejtéke és vére köti össze a mai napig.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönetet mondunk Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédelmi építész készítette. Tekintettel a vár mai állapotára, helyzetére, írásunkat Kálmán Attila történész soraival a továbbiakban még kiegészítjük.

Demján László műemlékvédelmi építész kiegészítése

A külhatalmi cselszövések áldozatává vált székelyek megfékezésére épített hajdani kincstári vár sok korszakos érdekességet rejt.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1128.

Shakespeare-től idézünk a fősorokban.

1	TÁNCOT JÁR	LÁM	INDUL A REAKCIÓ!	TOVA	PAR ... (LÉGIPOSTA)
Ö		ÁTKAROL			Á
EBLAK SZÉT-ADOGATÓ			TÉVESEN JEGYEZ TÁRGY, DOLG (LATIN)		
2	Ö	ZENÉS DRÁMA MAGAM		CIN RACHMANI-NOV-OPERA	
HÉZAG		ALÁ FELVIGYÁZÓ		BETANÍTI KERESZTÜL	
MAGÁNAK-VALÓ AZONBAN			NYAK-MELEGÍTŐ ERKÖLCS-TAN		EGYENI FOLYADÉK
		HÁROM (OLASZ) NÉVELŐ		SZÍNÜLTIG ÚJ-ZÉLANDI ÓSLAKÓ	
... CE-TUNG (KÍNAI POLITIKUS)		TEREM-FALAKI KNOCK OUT (RÖV.)		SPION NÉMA DÁNI	
LEKVÁR MEG-SZÓLÍTÁS		KÖNYVET GYÁRTÓ MÉLTÓSÁG			KILO (RÖV.) EZ VAN MOST
		HOZZÁ-TARTOZÓ TOJÁS (NÉMET)			TE ÉS ÉN MICSODA? (OROSZ)
ÜDÍTŐ ITAL		ARRAFELE! HAJÍT		CÍMER-MADÁR FOSZTÓ-KÉPZŐ	
AZ ÖSSZES A TETEJÉRE			EZEN A HELYEN LÚD		SPANYOL AUTÓJEL ERŐGÉP
		CSATÁR ÖRÖME FÉRFINEV (MÁJ. 28.)		FA KORO-NÁJA KT	
ERREFELEI TÁBLÁS JÁTÉK		NAGY HÍM ÁLLAT OSZTRÁK FOLYÓ		SZIBÉRIAI FOLYAM ANGOL SÖRFÉLE	
			SZOMORÚ-SÁG PÁRATLAN GYÍKI		LUDOLF SZÁMA
ALVÁS CÉLJÁBÓL MOZGAT				ELEMEL TONNA (RÖV.)	
L. N. J.	Ü		A VILÁG-ÜRRE HASONLÍT		

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

JAPÁN KÖZMONDÁS

1	2	3	4	5	Y	6	7	8	Z
9					10	10			
11	12	13	14	15		16		17	17
19					20			21	
23				24		25		26	
27				28		29		30	
S	32	33			34			35	
36	37		38		39	40		41	
42		43		44	45			46	
47				48	49			50	
L				I		52			

VÍZSZINTES: 1. A közmondás első része. 9. Csúf vénasszony. 10. Román férfinév. 11. Dicsőség. 16. Belső szag! 17. Oda-vissza női név. 18. Doktor (röv.). 19. Nauru fővárosa. 20. Dugattyúmozgás. 22. Fűszerez. 23. Van esze. 24. El a házból. 25. Vércsoport. 26. Téli csapadék. 27. Kezdet (héber). 28. Idős. 30. Szekényi teher. 32. Egyházi gyűlés. 34. Az egyik égtáj. 35. Lyukas pont! 36. Az ezüst vegyjele. 38. Elő ellentéte. 39. Állati fekhely. 41. Táncot jár. 42. Fekete (francia). 44. Állam a Perzsa-öböl partján. 46. Luxemburgi és spanyol autójel. 47. Használatot megszüntet. 49. Tesz, helyez. 50. Egyházi jogszabály. 52. A kertben dolgozó munkás.

FÜGGŐLEGES: 1. ... Sámuel, magyar király. 2. Kicsinyítő képző. 3. Egoista. 4. Makacs, önféjű. 5. A nátrium vegyjele. 6. Egy (német). 7. Holland autójel. 8. Sikeres asztalitenisező volt (Ferenc). **11. A szólásmondás befejezése.** 12. Szobát vagy házat bérelő. 13. Szláv nép. 14. Dolog, tárgy (latin). 15. Izomkötő testrészünk. 17. Autonóm terület (röv.). 20. Olasz pénz volt. 21. Kutya. 22. Több mint elég. 24. Kirtóan makacs. 26. Vízi állat. 28. Melyik személyt? 29. Becézett nagypapa. 30. Ijesztő lény. 31. Bácsi, öregúr. 33. Dörzsöl. 34. Ógörög törzs. 37. Ütős terepjáték. 40. Fémre, fára alkalmazott réteg. 41. ... Descartes (filozófus). 43. Kocsma része. 45. Angyalrang. 46. Jó a szeme. 48. Nyugat (röv.). 50. Üres kör! 51. Latin csont.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. november 28-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva egy híres párizsi múzeum nevét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Reménykedés, jóhiszeműség – Ösztönszerű. 7. Betűt vet – Páratlan óra! 8. ... sapiens, emberi faj – Megvastagodott gyökér. 9. Rajkó egyenmű hangzói – Indonéz és belga gépkocsijelzés. 11. Tengerészital – Női énekhang. 12. Egyetemi kar – Őszi eső jelzője. 14. Latin kötőszó – Látni kezd! 15. Kötetlen, korlátlan – József Attila egyik verse. 18. Sírhalom – Ünnepelesen átad. 19. ... Canyon, völgyzsurdok Amerikában – Harapásnyi étel. 22. Közepén őrölő! – YA. 23. Képerkeret – Földhát. 25. Csernatonai várrom – Csendes német! 27. Igényel, ahít – Épületmaradvány. 28. Éles fegyver – Lagúna. 30. Skálahang – A kén és a foszfor vegyjele. 31. Éra, időintervallum – Istentagadó ember.

FÜGGŐLEGES: 1. Életút – Sári ... (Móricz Zs.). 2. Idegen Irén – Vért, védőeszköz. 3. Költői sóhaj – Részben enged! 4. Mauna ..., hawaii vulkán – Vakondok igéje. 5. Csodálat, elképedés – Tojásrántotta. 6. Jelige – Sátorlakó nép. 10. Szénaboglya – Apró vérszívó rovar. 13. Piaci asztal – Elegyít. 16. Dél-amerikai hegylánc – Üveges, fedett hintó. 17. Üzletkötő, forgalmazó – Egyik földrés. 20. Sylvester Stallone híres filmsorozata – Testfelépítés. 21. Fűves puszták Dél-Amerikában – Sűrített takarmány. 24. Merengő, réveteg – Ebben a pillanatban. 26. Francia területmérték – Zúz. 29. Előtagként kettőt jelöl – Luxemburgi és svéd autójelzés.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18		N		
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

A MAGYAR NÉPKÖLTÉS című pályázat nyertesei:

Hompót Csilla,
Marosvásárhely, Szabadság u.
Kali József,
Marosvásárhely, Építők sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:
AKI VEREKEDNI AKAR, KÖNNYEN TALÁL BOTOT.

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a november 8-i számból:

Minirejtvények:

- Hemingway
- Fitzgerald

Skandi:

A vasat is addig kell kalapálni, amíg tüzes.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Fiatalos verssorok nyitották meg a 30. könyvvásárt

(Folytatás az 1. oldalról)

„Verslábakon botladozva lettünk egy rímrendes család” – simultak egymásba a főként fiatalokhoz szóló, megannyi játékos utalást rejtő sorok, hogy aztán az egyik leglényesebb gondolat is teret kapjon: „mert nekünk nemcsak a Vibe meg a pop meg a techno, de az irodalom is fesztivál”. Persze a minden korosztályt érintő üzenet sem maradt el: „...bárhogyan trappolsz, bárhogyan szaladsz is, magába szippant ez a Gutenberg-galaxis. Hát ne csak Freud felől ragadd meg álmaid, egyre magasabb a hegy, amire fölmásznál, mert most közöttünk tényleg élő klasszikusok járnak, ma egy kicsit a világ közepe a vásárhelyi könyvvásár” (Szókráter, avagy a Gutenberg-galaxis őrzői).

Másodikként az I. erdélyi slam poetry versenyen legjobbnak ítélt alkotását olvasta fel a költő, majd a következő pillanatban nyílt is a vásárkapu. Hosszú sorokban igyekeztek a könyvillatú térbe a város különböző tanintézetéből érkezett osztályok, köztük a Romu-

lus Guga Általános Iskola IV. C-sei, akiket *Kacsó Tünde* tanítónő kísért el. Miközben a gyermekcsapat megrohamozta a bejárathoz legközelebb eső, meséskönyveket és ifjúsági regényeket szép számban kínáló standot, a pedagógust arról kérdeztük, mennyire bevett szokás az osztályokban a könyvvásáros élménygyűjtés.

– Minden évben eljövünk, az egyik diákom el is árulta, hogy már alig várta ezt a napot. Két foglalkozáson is részt veszünk: egy író-olvasó találkozón, amin Kiss Lehel Csak egy mosolyt. Komitász című könyvét ismerhetjük meg, majd egy műhelyfoglalkozáson. Ugyanakkor az osztályból két csapat is benevezett az olvasójátékra, és az egyik továbbjutott a szombat délelőtti döntőbe. A többi gyereket is biztatom, hogy jöjjenek el aznap ők is a szüleikkel – sorolta Kacsó Tünde idei könyvvásáros tevékenységeiket, majd azt is megjegyezte, hogy sok tanítványa könyvet kér karácsonyra, és ilyenkor választják ki az anyagtól várt olvasnivalót.

A megnyitó után nemcsak a vásártér népesült be, hanem az irodalmi találkozók elkülönített színterein is beindult az élet. Az Underground teremben *Makkai Kinga*, a gyermekprogramok főszervezője 10-12 éveseknek tartott rendhagyó irodalomórát. Vendége *Zágoni Balázs* író volt, akit egyebek között az íróvá válás útjáról, ehhez kapcsolódó gyermekkori élményekről és arról is megkérdezték, hogy olyan szenvedélyes könyvgyűjtő-e, mint a diákközönség jelentős része. Ezzel egy időben az 1. számú próbateremben a Part Színházi Nevelési Műhely tartott interaktív foglalkozást kisiskolásoknak *Sánta Yvette* irányításával.

Mesébe illő időutazás Elek apó nyomában

A könyvünnep első délelőttjének egyik különleges programpontjaként Benedek Elek-emlékkiállítás nyílt az Irodalmi Kávézóban. A 165 éve született nagy mesemondó élettrédékeit felvillantó fotókat, számos jelentős

munkáját – köztük a *Cimbora* gyermeklap egy eredeti példányát – és legutolsó levelét is bemutató tárlatról Elek apó ükunokája, a kiállítás életre hívó *Bardóczi Orsolya* szólt a jelenlevőkhez.

– E rendhagyó kiállítás kiemelt célja, hogy közel hozza a legnagyobb magyar meseíró, újságíró, lapszerkesztő munkásságát. (...) Nincs magyar író, aki testben, lélekben annyira rabja lett volna a szülőfalujának, mint ő. (...) Elek apó szülőfaluját úgy jellemezte, hogy ott erdő, mező, hegy, völgy, minden mesél. A mesék földje ez – hangzott el a tárlatnyitón, majd a leszármazott arra hívta fel a figyelmet, hogy Benedek Elek „egész életében azért küzdött, hogy a népnek – és kiemelten a gyermekeknek – a lehető legtöbb és legmagasabb színvonalú irodalmat adja. Könyvei minden magyar gyermek könyvespolcán ott vannak, és minden magyar gyermek szívében, tudatában, szerte a nagyvilágban.”

Bardóczi Orsolya egy mozgó múzeumként határozta meg a közel húszéves munka eredményeként összeállt értékes gyűjteményt, amelynek a fontosabb elemei láthatók a könyvvásáron nyílt kiállításon. Az ükunoka is Kisbácban, a nagy meseíró szülőfalujában jött a világra, és az ő meséin nőtt fel, így kezdte el nemcsak azokat és Elek apó verseit gyűjtögetni, hanem a személyes tárgyait, fényképeit is.

– Az első eredeti fotókat és könyveket nagymamától kaptam, aki Benedek Elek tizedik unokája volt. A faluban is érdeklődtem régi meséskönyvek és kalendáriumok után, majd antikváriumok, bolhapiacok és árverések következtek, ahol igazi kincsekre bukkantam, de távoli rokonoktól is kikerült pár érdekes könyv és egyéb tárgy – mondta a leszármazott.

A megnyitó után a nagy meseíró ükunokája végigvezette hallgatóságát a tárlaton, amely az Irodalmi Kávéház mellett a színházi előtér egy felsőbb szintjén is várta, várja a látogatókat. Elek apó dolgozószobája, a budapesti Kálvin téri református templom, ahol Fischer Máriával házasságot kötött, a székelyudvarhelyi református kollégium, diákveinek színhelye a századfordulón, Rózsa, a legkisebb lánya, egy székelyföldi felolvasó-körút pillanatképe és még megannyi kincset érő fénykép csodálható meg ezen a kiállításon, ahogy számos évszázados meséskönyv és Benedek Elek gyermeklapjai – egyebek mellett a *Jó Pajtás* és a „jó gyermekek képes hetilapja”, a *Cimbora* – is. Mindenkinek érdemes belépni a könyvünnep idején ebbe a mesés mikrouniverzumba, ahol a nagy meseíró utolsó, Szentimrei Jenőhöz írt levele is megőrződött, végén a zárszóval: „fő, hogy dolgozzanak...”

A Benedek Elek-kiállítás

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

„Fék és kapálózás – ez jellemzi ma a román politikát”

Csibi Attila Zoltán, az RMDSZ Maros megyei szervezetének elnöke videóüzenetben tette közzé álláspontját a jelenlegi politikai helyzetről és annak következményeiről Marosvásárhely számára.

„Fék és kapálózás – ez jellemzi ma a román politikát. A szemünk előtt történik, amiről az RMDSZ beszélt: az állam szó szerint a fejünkre nő. A bürokrácia és a kiszámíthatatlanság növekszik, miközben a lakosság és a polgárok iránti tisztelet csökken” – fogalmazott az elnök. Véleménye szerint a jelenlegi liberális prefektus folytatja az elődje, Ciprian Dobre által megkezdett gyakorlatot: a prefektusi hatalmat a város fejlődésének akadályozására használják, amikor nem az ő érdekeiket szolgáló döntés születik.

Rámutatott, hogy a liberálisok akkor tettek lépéseket, amikor világossá vált számukra, hogy az alpolgármesteri tisztséget nem az ő jelöltjük tölti be. A prefektus a bíróságon támadta meg Marosvásárhely frissen elfogadott szervezeti felépítését, így akadályozva a város működését. „Most, hogy már alpolgármesterük sincs, nem maradt más eszközük, csak az akadályozás és a kapálózás. De a politikai csatározásokért sajnos a marosvásárhelyiek fizetnek” – hangsúlyozta az elnök.

A Maros megyei RMDSZ olyan politikai többség kialakítását szorgalmazza, amely a város fejlesztésére összpontosít, elkerülve a politikai konfliktusokat. Az elnök világossá tette, hogy a közelgő választások tétje: hagyjuk, hogy a prefektus továbbra is akadályozza a városvezetést, vagy kormányra juttatjuk az RMDSZ-t, hogy olyan prefektust nevezhessünk ki, aki a város fejlődését segíti.

A közösség érdekében való cselekvéshez stabilitásra és józan észre van szükség – zárta üzenetét a Maros megyei RMDSZ elnöke.

Az RMDSZ Maros megyei szervezetének sajtóirodája

Választási hír

Csak az RMDSZ-nek fontos településeink fejlesztése

„Az elmúlt évtizedek tapasztalata az, hogy a magyar közösség érdekeiért csak a magyar önkormányzati és parlamenti képviselők harcolnak” – hangsúlyozta *Novák Levente*, az RMDSZ Maros megyei szenátorjelöltje Vajdaszentiványon, ahol a közelgő parlamenti és államelnöki választás tétjéről beszélgetett a helyi lakosokkal.

Hozzátette: júniusban az önkormányzati választáson a magyarok nagy számban mentek el szavazni, és ennek köszönhetően Maros megyében 38 polgármesteri hivatalnak van magyar vezetője. „Ez nagyon jó dolog, de nem elég, hiszen vannak olyan ügyek, amelyekről országos szinten hoznak döntéseket, éppen ezért komoly tétje van a közelgő választásoknak, és pedig az, hogy Bukarestben is legyenek képviselőink. Szükségünk van arra, hogy legyen, aki biztosítsa, hogy közösségünk számára is elérhetőek legyenek a fejlesztési források, és legyen, aki megakadályozza a parlamentben azokat a kezdeményezéseket és törvényeket, amelyek a

magyar közösség számára rosszak” – fejtette ki *Novák Levente*.

A Maros megyei szenátorjelölt arra biztat mindenkit, hogy november 24-én szavazzon Kelemen Hunorra, hogy a magyaroknak legyen hangja. December 1-jén pedig szavazzanak az RMDSZ-re, hogy a magyaroknak legyen ereje!

Stars for Europe

Unió támogatás mikulásvirág-termesztőknek és karácsonyi ajándékot készítőknél

Az EU támogatásával Stars for Europe címmel létrehoztak egy 13 nyelvű (köztük magyar és román is) honlapot (<https://starsforeurope.com>), ahonnan letölthető adventi dekoráció- és ajándékotlettek, karácsonyi és téli dekorációk, amelyek alapanyaga a mikulásvirág.

Az akciót 2000-ben a Dümme Orange, a Beekenkamp Plants, a Florens és a Selecta One mikulásvirág-termesztő cégek kezdeményezték.

Megtudhatják az érdeklődők, hogy miként lett az ünnep kiemelt virága a mikulásvirág, a gondozásáról és dekorációjáról is tudomást szerezhetnek a böngészők. Ezenkívül más hasonló kerti és beltéri növényekről és gondozásukról is tudomást szerezhetnek a böngészők. Lehetőség van feltölteni, reklámozni termékeket.

A honlapot létrehozók szándéka, hogy 2024 és 2027 között 11 uniós ország (Ausztria, Belgium, Olaszor-

szág, Hollandia, Spanyolország, Magyarország, Románia, Bulgária, a Cseh Köztársaság, Horvátország, Szlovákia) mikulásvirág-termesztőit és az ünnepkörhöz kapcsolódó kézművesipart támogassák.

A 2000-ben indult felülethez időközben a nyugati államok mellett kelet-európai országok is csatlakoztak. A viszonteladók, a nagy- és kiskereskedőknek is biztosítanak tájékoztató anyagokat, illetve kapcsolatteremtési lehetőséget termelőkkel, előállítókkal.

A honlap igen népszerű, a 2023-as eladási kampányban 4100 sajtóanyag és információ jelent meg, több mint 1,5 milliárd ember kereste fel az oldalt, ezenkívül a különböző média-hálózatokban való megosztásnak köszönhetően még 5,3 millióan fértek hozzá az itt közzétett anyagokhoz. Több mint 100.000 ismertető- és reklámanyagot juttattak el így Európa-szerte a viszonteladókhoz. (vajda)

Közlemény

határozattervezet kidolgozásáról a szászrégeni Radnótfáji utcai ipari és raktározási terület rendszerezésére vonatkozó övezeti városrendezési tervet illetően

2024. november 13-án Szászrégen polgármestere elindította a szászrégeni Radnótfáji utcai – szám nélkül – ipari és raktározási terület rendszerezésére vonatkozó városrendezési dokumentáció jóváhagyásáról szóló határozattervezet kidolgozásával kapcsolatos döntéshozatali átláthatósági eljárást.

Jelen határozattervezet kidolgozásának oka az intézményünk székhelyén 2024. november 12-én 80.590. számmal iktatott kérvény az övezeti városrendezési terv városrendezési dokumentációjára vonatkozóan a Radnótfáji utcai ipari és raktározási terület rendszerezését illetően. A városrendezési dokumentáció a Szászrégen város területén található, Radnótfáji utcai, szám nélküli területre vonatkozik, telek-azonosítója 65645, 10.550 négyzetméteres, Biblia Robert és felesége, valamint Man Vasile és felesége tulajdona.

A határozattervezetre vonatkozó dokumentáció a következőket tartalmazza:

- a 80611/2024. 11. 12. számú véleményezés;
- a 80624/2024. 11. 12. számú szakvélemény;
- a 2024. 11. 4-i 205. sz. határozattervezet teljes szövege;
- 1. melléklet – szabályozási keretterv;
- 2. melléklet – az általános városfejlesztési tervbe foglalás – forgalom;
- 3. melléklet – az általános városfejlesztési tervbe foglalás – szabályozások;
- 4. melléklet – a meglévő helyrajz;
- 5. melléklet – a meglévő jogi helyrajz;
- 6. melléklet – jogi helyrajz – telekforgalom;
- 7. melléklet – javasolt szabályozások;
- 8. melléklet – városrendezési terv;
- 9. melléklet – javasolt utcaprofil;
- 10. melléklet – 3D-s városrendezési javaslatok;
- 11. melléklet – helyi városrendezési szabályzat;
- 12. melléklet – körzeti városfejlesztési terv – jegyzék.

A dokumentáció megtekinthető:

• Az intézmény honlapján – www.primariareghin.ro –, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban, a következő linken: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>;

• Szászrégen önkormányzatának székhelyén, a Petru Maior tér 41. szám alatt.

A határozattervezet másolata kérésre beszerezhető az intézmény közönségtájékoztató irodájában.

A döntéshozatali átláthatósági eljárás hatálya alá tartozó határozattervezettel kapcsolatos javaslatok, indítványok és ajánlás értékű vélemények 2024. november 29-ig nyújthatók be:

• az intézmény honlapján található online űrlapon: www.primariareghin.ro, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpont alatt, a következő linkre kattintva:

https://www.primariareghin.ro/fileadmin/editorimages/doc/Formulare/2022/formularLegea_52.docx, amelyet letöltés és kitöltés után a következő e-mail-címre lehet elküldeni: office@primariareghin.ro;

• elektronikus útonként az office@primariareghin.ro e-mail-címre;

• postai úton, a következő címre: Szászrégen, Maros megye, Petru Maior tér 41. szám;

• az intézmény székhelyén, a közönségtájékoztató irodában, hétfőn, kedden és csütörtökön 8-16, szerdán 8-18.30 és pénteken 8-13.30 óra között.

A benyújtott javaslaton fel kell tüntetni: „Javaslatok a szászrégeni Radnótfáji utcai ipari és raktározási terület rendszerezésére vonatkozó övezeti városrendezési tervről”.

A javaslatokat és véleményeket az intézmény honlapján – www.primariareghin.ro –, „A döntéshozatal átláthatósága” menüpontban, az alábbi linken teszik közzé: <https://www.primariareghin.ro/ro/primaria-reghin/transparenta-decizionala/>.

A figyelmen kívül hagyott, írásban benyújtott ajánlásokra írásban adnak választ.

Az érdeklődők számára lehetőség van arra is, hogy a határozattervezet nyilvános megvitatására gyűlést szervezzenek, ha ezt 2024. november 29-ig valamely jogszerűen alakult egyesület vagy más hatóság, illetve intézmény írásban kéri.

További információért a következő elérhetőségeken állunk rendelkezésükre: tel. 0265/511-112, 164-es mellék, e-mail: office@primariareghin.ro, kapcsolattartó: Marinescu Sorina.

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá forduló problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsziát, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, szétvált családokat újból összehoz, tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában is segít.

Köszönetnyilvánítások:

Anica Marosvásárhelyről köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével egy évnyi távollét után; Marian Ákosfalváról hálás, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból, a depresszióból, és jó útra tért; Gergely Nyárádszeredából köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, és megismerkedett élete szerelmével; Antonela Emyéből köszönetet mond, mert megszabadult a családi átoktól, és ismét boldog; Irén férje Vásárhelyen az epilepsziából gyógyult ki; Cristian Dicsóból hálás Klarának, mert újra együtt van a kedvesével.

Tel. 0742-450-214, Klara látok. (Fizetett hirdetés: mp.)

ASOCIATIA REMENYSÉG ZENEKAR

CONCERT CARITABIL - JÓTÉKONYSÁGI KONCERT
PENTRU KUPÁS SÁNDOR KUPÁS SÁNDOR RÉSZÉRE

Szolgái/Concert:
REMÉNYSÉG
ORIGÓ

Igét hirdet/Slujeste:
Ernyedi Csaba Márton - lelkész - tanár

KUPÁS SÁNDOR

SZOMBAT/SÂMBĂȚĂ NOVEMBER 23
18:00
KULTÚRPALOTA/PALATUL CULTURII
MAROSVÁSÁRHELY/TÂRGU-MUREȘ

MINDEN ADOMÁNY KUPÁS SÁNDOR KEZELÉSÉRE LESZ SZÁNVA!
DONAȚIILE VOR FI REDIRECȚIONATE CĂTRE RECUPERAREA LUI KUPÁS SÁNDOR!

PARTNEREK/PARTENERI: WINCS MĂȘINĂ, BELIEVE, MrTravelLor, TURBOCAM ENHANCED SURFACES, ERDÉLYI RÁDIO NÉPÚJSÁG, MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIO ROMÂNIA, ETV ERDÉLYI TV, SZÉKELYFÖLD online, kaSound

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ szobabútor olcsón, 200 lej.
Tel. 0752-842-072. (24433-I)

LAKÁS

LAKÁST, TELKET, GARÁZST vásárolok hasznélvezeti joggal. Tel. 0752-141-516. (24353-I)

KERESEK kiadó üres szobát lakhatási célból Vásárhelyen vagy közeli faluban. Tel. 0758-941-261. (24429-I)

MINDENFÉLE

A KÁRPÁTOK sétányon takarítást vállalkozó kéthetente vagy havi egy alkalommal. Tel. 0757-113-585. (24400-I)

EGÉSZSÉGÜGYBEN dolgozó nő, el-tartási szerződést kötnek ingatlanal rendelkező hölgygel tulajdonjogért, a hasznélvezet mellett. Tel. 0757-055-943. (24395-I)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (22424-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Ha egy könnysepp gördül végig az arcunkon, az azért van, mert szeretünk, és hiányzol nagyon.

Bennünk él egy arc, egy végtelen szeretet, amit tőlünk soha senki el nem vehet.

Téged elfelejteni soha nem lehet, csak muszáj az életet élni nélküled.

Fájó szívvel emlékezünk a szeretett férjre, gondoskodó édesapára, nagyapára, apósra, a székelyvajjai

GÁL SÁNDORRA

halálának 2. évfordulóján.

Jóságát, szeretetét soha nem feledjük.

Felesége, gyermekei, menyé és unokái. (24432-I)

VÁLLALUNK azonnali kezdéssel építkezési munkát, tetőjavítást bármilyen anyagból, saját anyagból is, benti munkát, meszelést, fall-, padlócsimpe-lerakást, szigetelést, kerítéskészítést, vashegesztést, bádogosmunkát. Nyugdíjasoknak 12% kedvezmény. Tel. 0759-119-183, 0729-408-696, Nagy István. (24304-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, bármilyen javítást, kinti-benti munkát. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0733-707-047. (24404-I)

SÍRKERETEK készítését vállaljuk en-gros áron: szimpla keret 9.500 lej, dupla keret 12.000 lej, kripta 14.000 lej. Az árak 2025-re érvényesek. Tel. 0749-460-615. (24251-I)

FUVART, bútorhordást vállalunk személyzettel, külföldre is, és törmelék-szállítást. Tel. 0749-543-104. (24374-I)

ELSZÁLLÍTUNK szemetet, fát, bútort, törmelék, ócskavasat, fölöslegessé vált dolgokat. Tel. 0747-816-052. (24381-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, kerítés-, kapujavítást, kinti-benti meszelést, glettelést, bármilyen kisebb vagy nagyobb építkezési munkát. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0748-087-920, Szabo Attila. (24382-I)

KÉSZÍTÜNK külső redőnyöket. Tel. 0744-121-714. (24366-I)

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBÉÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722-I)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (23931-I)

CUKRÁSZDÁBA ELADÓT és CUKRÁSZTERMELŐBE KARÁCSONYI SZEZONRA SZEMÉLYZETET keresünk. Tel. 0745-668-883. (68200-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a drága jó édesapa, nagypapa, testvér,

FEKETE GYULA

áldozatkész és szeretetben gazdag életének 76. évében, 2024. november 14-én visszaadta lelkét Teremtő Urának.

Drága halottunk földi maradványait 2024. november 18-án 15 órakor helyezzük örök nyugalomra a marosvásárhelyi megyesfalvi református temetőben.

Drága emléke örökre szívünkben él!

Gyászolják: lánya, veje, unokái, testvére, rokonai, szomszédai és mindazok, akik ismerték és szerették.

A Jóisten irgalmában nyugodjék békében! (-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, testvér, rokon és jó barát,

PÉTERFFY ISTVÁN

(Doki)

október 22-én, 59 évesen tragikus hirtelenséggel elhunyt.

Temetése 2024. december 12-én 10.30 órakor lesz a budapesti Óbudai temetőben. Emléke legyen áldott!

A gyászoló család. (24439-I)

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesanya, nagymama, anyós, rokon és ismerős,

NAGY ROZÁLIA DÓDI

2024. november 12-én, életének 92. évében megpihent.

Drága halottunk temetése hétfőn, november 18-án 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emlékét örökre szívünkben őrizzük.

Gyászoló fia, Barna, menyé, Baba és unokája, Ingrid. (24440-I)

COMANDAT DE: UDMR • REALIZAT DE: SC MEDIAPARTIZAN SRL • COD MFC: 13240004

NOVEMBER 24

Szavazzunk Kelemen Hunorra,
 hogy a magyaroknak legyen hangja!

Hitel mezőgazdászoknak > Gépek
 Eszközök Gépek pályázatok > Hitel
 KKV Modernizálás KKV
 pályázatok
 Eszközök
LAM
 Hitel Eszközök Hitel
 Eszközök Gépek
 Hitel Eszközök Modernizálás
 KKV
 Hitel
 mezőgazdászoknak > KKV
 pályázatok Gépek >

MICROCREDIT • MIKROHITEL

0720 030 804

Megjelent a 2025-ös Hargita kalendárium!

A kiadó szerint ez a csodák könyve csodálatos történetekről, helyekről és emberekről, egy olyan könyv, amely kicsikhez és nagyokhoz egyaránt szól. Rejtvényeket, vicceket, meséket, recepteket tartalmaz, tehát mindenki talál benne neki tetsző olvasnivalót.

Kapható a régi Poșeta üzlet előtti főtéri újságárusnál.

Ára 29 lej.

EUROTRANS
 alapítvány

Számíthat ránk!

Tegye fel kérdéseit!

Az anyasági támogatással kapcsolatosan.

eurotransalapitvany.ro

0364 410 097

Bozslárka számíthat ránk!

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

A metszés zsebkönyve

Keresse fel kávézónkat a vásárhelyi könyvesboltban!

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
 Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Gombászok kézikönyve

Gombászok kézikönyve

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro